

Seera Lewwotaa

Aarsaa Gubamu

¹ WAAQAYYO Musee waamee dunkaana wal ga'ii keessaa akkana jedhee itti dubbate;

² “Israa’elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: ‘Isin keessaa namni kam iyyuu yommuu horii keessaa WAAQAYYOOF kennaa dhi’eessutti karra loonii yookaan bushaayee keessaa haa dhi’eessu.

³ “‘Yoo kennaan sun qalma gubamu kan karra loonii ta’e, namichi sun korma hir’ina hin qabne haa dhi’eessu. Akka aarsaan sun fuula WAAQAYYOO duratti fudhatama argatuufis balbala dunkaana wal ga’ii duratti haa dhi’eessu. ⁴ Namichis mataa horii aarsaa gubamuuf dhi’eeffamu sanaa irra harka isaa haa kaa’u; kunis araara isaaf buusuuf qooda isaa fudhatama argata. ⁵ Innis fuula WAAQAYYOO duratti korma haa qalu; ilmaan Aroon luboonni dhiiga sana fuudhanii iddoo aarsaa kan balbala dunkaana wal ga’ii dura jirutti gama hundaan haa facaasan. ⁶ Innis aarsaa gubamu sana irraa gogaa baasee kutaa kutaatti murmura.

⁷ Ilmaan Aroon lubichaa immoo iddoo aarsaa irratti ibidda qabsiisanii qoraan irra haa naqan.

⁸ Ergasiis ilmaan Aroon luboonni kutaa murmurame, mataa fi cooma isaas qoraan iddoo aarsaa irratti boba’u irra tarree haa naqan. ⁹ Innis mi’a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichis hunda isaa iddoo aarsaa irratti

haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatuu fi kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI toluu dha.

¹⁰ “Yoo aarsaan sun qalma gubamu kan bushaayee jechuunis hoolaa yookaan re’ee ta’e namichi dhi’eessu sun korma hir’ina hin qabne haa dhi’eessu. ¹¹ Innis gama kaaba iddoo aarsaatiin fuula WAAQAYYOO duratti haa qalu; ilmaan Aroon luboonni immoo gama hundaan dhiiga isaa iddoo aarsaatti haa facaasan.

¹² Namichi sunis kutaa kutaatti haa murmuru; lubichi immoo mataa fi cooma isaa qoraan iddoo aarsaa irratti boba’aa jiru irra tarree haa naqu.

¹³ Innis mi’a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichi immoo hunda isaa fidee iddoo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatuu fi kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI toluu dha.

¹⁴ “Yoo aarsaan WAAQAYYOOOF dhi'aatu sun qalma gubamu kan simbirrootaa ta’e namichi sun gugee yookaan gugee sookkee haa dhi’eessu.

¹⁵ Lubichi sun gara iddoo aarsaatti haa fidu; mataa isaas micciiree irraa haa kutu; ergasii immoo iddoo aarsaa irratti haa gubu; dhiigni isaa immoo iddoo aarsaa cinatti haa coccobu. ¹⁶ Mi’a garaa isaa baallee isaa wajjin baasee karaa ba’a biiftuutiin iddoo aarsaa cinatti lafa daaraan jirutti haa gatu. ¹⁷ Karaa qoochoo isaatiin haa baqaqsu; garuu guutumaan guutuutti gargar hin baasin; ergasii lubichi iddoo aarsaa irratti qoraan boba’aa jiru irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatuu fi kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI toluu dha.

2

Kennaa Midhaanii

¹ “Namni tokko yommuu kennaa midhaanii WAAQAYYOOF dhi’eessutti, kennaan isaa daakuu bullaa’aa haa ta’u. Innis zayitii itti haa naqu; ix-aanas itti dabalee, ² ilmaan Aroon luboota sanatti haa fidu. Lubichis daakuu bullaa’aa zayitiin itti naqame sana irraa konyee tokko ixaana hunda wajjin haa fuudhu; kanas kutaa yaadannoo aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi’eeffamu kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI toluu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu. ³ Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffamuu dha.

⁴ “Yeroo ati kennaa midhaanii barbadaa ibid-daa irratti tolfamee dhi’eessitutti, kennaan sun daakuu bullaa’aa jechuunis maxinoo zayitiin itti makame yookaan bixxillee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibame haa ta’u. ⁵ Kennaan kee kennaa midhaanii kan eelee irratti qophe-effame taanaan kennaan sun daakuu bullaa’aa hin bukaa’in kan zayitiin itti makame irraa haa ta’u. ⁶ Isa caccabsiitii gubbaa isaatti zayitii naqi; inni kennaa midhaanii ti. ⁷ Kennaan midhaan keetii yoo eelee irratti qopheeffame, kennaan sun daakuu bullaa’aa fi zayitii irraa haa qophe-effamu. ⁸ Kennaa midhaanii kan wantoota kanneen irraa qopheeffame WAAQAYYOOF fidi; kanas luba iddoo aarsaatti geessutti kenni. ⁹ Innis Kennaa midhaanii sana irraa kutaa yaadannoo fuudhee kennaa ibiddaan dhi’eeffamu kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI tolu godhee iddoo aarsaa

irratti haa gubu. ¹⁰ Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamuu dha.

¹¹ “ ‘Kennaan midhaanii kan isin WAAQAYYOOF dhi'eessitan hundinuu utuu raacitiin itti hin makamin qopheeffamuu qaba; isin kennaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu tokko keessatti raacitii yookaan damma tokko illee gubuu hin qabdaniitii.

¹² Kennaa kanas akka mataa midhaaniitti WAAQAYYOOF dhi'eessu dandeessu; garuu akka kennaa urgaa'aa tokkootti iddoo aarsaa irratti dhi'aachuu hin qabu. ¹³ Kennaa midhaan keetii hunda soogiddaan mi'eessi; soogidda kakuu Waaqa keetii kennaa midhaan keetii keessaa hin hambisin; kennaa kee hundatti soogidda dabali.

¹⁴ “ ‘Ati yoo mataa midhaanii keessaa kennaa midhaanii WAAQAYYOOF fidde, mataa midhaan asheetee ibiddaan waadamee sukkuumamee dhi'eessi. ¹⁵ Zayitii itti naqiiitii ixaanas itti dabali; kun kennaa midhaanii ti. ¹⁶ Lubni sunis kutaa yaadannoo midhaan sukkuumamee sanaatii fi zayitii sana ixaana hunda wajjin kennaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu godhee haa gubu.

3

Aarsaa Nagaa

¹ “ ‘Kennaan nama tokkoo yoo aarsaa nagaa ta'e, namichi sunis karra loonii keessaa horii tokko, korma yookaan dhalaa yoo dhi'eesse, inni horii hir'ina hin qabne fuula WAAQAYYOO

duratti haa dhi'eessu. ² Namichi sun mataa kennaa isaa irra harka isaa haa kaa'u; balbala dunkaana wal ga'ii durattis haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon luboonni sun dhiiga horii sana iddoo aarsaa sanatti gama hundaan haa facaasan. ³ Innis aarsaa nagaa irraa aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu haa fidu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, ⁴ kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'a. ⁵ Ergasiis ilmaan Aroon waan kana aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI tolu godhanii iddoo aarsaa irratti aarsaa gubamu kan qoraan boba'u irra jiru irratti haa guban.

⁶ “Inni yoo bushaayee keessaa horii tokko akka aarsaa nagaatti WAAQAYYOOF dhi'eesse, korma yookaan dhalaa hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. ⁷ Inni yoo xobbaallaa hoolaa dhi'eesse, fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi'eessu. ⁸ Namichi sunis mataa kennaa isaa irra harka isaa kaa'ee balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddoo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. ⁹ Innis aarsaa nagaa sana irraa qalma ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu haa fidu; kunis cooma isaa, duboo isaa kan lafee dugdaatti dhi'eeffamee kutame hunda, moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, ¹⁰ kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i. ¹¹ Lubni sunis waan kana nyaata godhee

iddoo aarsaa irratti haa gubu; nyaanni kunis aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamuu dha.

¹² “‘Yoo kennaan isaa re’ee ta’e, inni fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi’eessu. ¹³ Namichi sun mataa re’ee sanaa irra harka isaa kaa’ee fuula dunkaana wal ga’ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddoo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan.

¹⁴ Innis waan dhi’eessu keessaa kenna kana kenna ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffamu godhee haa dhi’eessu; kunis moora mi’a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, ¹⁵ kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi’aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa’i. ¹⁶ Lubni sunis waan kana nyaata godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; kunis aarsaa urgaa’aa ibiddaan dhi’eeffamuu dha. Coomni hundinuu kan WAAQAYYOO ti.

¹⁷ “‘Isin cooma tokko illee yookaan dhiiga tokko illee hin sooratinaa; wanni kun lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf jiru keessatti seera hin geeddaramnee dha.’”

4

Aarsaa Cubbuu

¹ WAAQAYYO akkana jedhee Museetti dubbate;
² “‘Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Yoo namni utuu hin beekin waan WAAQAYYO dhowwe cabsuudhaan cubbuu hojjete.

³ “‘Lubichi dibame yoo cubbuu hojjete akkasiin sabatti cubbuu fide, inni cubbuu hojjete sanaaf dibicha hir’ina hin qabne tokko aarsaa

cubbuu godhee WAAQAYYOOF haa dhi'eessu. ⁴ Innis dibicha sana balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi'eessu. Mataa dibicha sanaa irras harka isaa kaa'ee fuula WAAQAYYOO duratti haa qalu. ⁵ Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee dunkaana wal ga'iitti qabatee haa seenu. ⁶ Lubni sunis quba isaa dhiiga keessa cuphee dhiiga sana irraa golgaa iddoo qulqulluu duratti yeroo torba fuula WAAQAYYOO duratti haa facaasu. ⁷ Ergasiis lubni sun dhiiga sana irraa gaanfawwan iddoo aarsaa ixaana urgaa'u kan dunkaana wal ga'ii keessa fuula WAAQAYYOO dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga'ii irratti miilla iddoo aarsaa gubamuu jalatti haa dhangalaasu. ⁸ Innis dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'eeffame sana irraa cooma hunda haa baasu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, ⁹ kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan inni kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i; ¹⁰ waan kanas akkuma loon aarsaa nagaatiif dhi'eeffamu irraa moorri baafamu sanatti haa baasu. Lubnis iddoo aarsaa kan aarsaa gubamuu irratti haa gubu. ¹¹ Garuu gogaa dibicha sanaatii fi foon isaa hunda, mataa fi miilla isaa, mi'a garaatii fi cumaa isaa, ¹² jechuunis waan dibicha sanaa kan hafe hunda qubata keessaa gad baasee gara iddoo seeraan qulqulluu ta'e kan daaraan itti gatamuutti haa geessu; daaraa tuulame irrattis ibidda qoraaniitiin haa gubu.

¹³ “'Yoo waldaan Israa'el hundi utuu hin

beekin cubbamee waan ajaja WAAQAYYOO keessatti dhowwame hojjete waldaan sun waa'ee waan sanaa beekuu baatu illee yakka qabeessa ta'a. ¹⁴ Yommuu cubbuun isaan hojjetan beekamutti waldaan sun dibicha tokko aarsaa cubbuu godhee dunkaana wal ga'ii duratti fidee haa dhi'eessu. ¹⁵ Maanguddoonni waldaa fuula WAAQAYYOO duratti mataa dibicha sanaa irra harka isaanii haa kaa'an; dibichi sunis fuula WAAQAYYOO duratti haa qalamu. ¹⁶ Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee gara dunkaana wal ga'iitti haa fidu. ¹⁷ Innis quba isaa dhiiga keessa cuuphee golgaa duratti yeroo torba fuula WAAQAYYOO duratti haa facaasu. ¹⁸ Lubni sunis dhiiga sana irraa gaanfawwan iddoo aarsaa kan dunkaana wal ga'ii keessa fuula WAAQAYYOO dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga'ii irratti miilla iddoo aarsaa gubamuu jalatti haa dhangalaasu. ¹⁹ Inni cooma hunda irraa baasee iddoo aarsaa irratti haa gubu; ²⁰ dibicha kanas akkuma dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'eeffame sana godhe haa godhu; lubnis haaluma kanaan araara isaaniif buusa; isaanis dhiifama argatu. ²¹ Innis ergasii dibicha sana qubata keessaa gad baasee akkuma dibicha jalqabaa gube sana haa gubu; kunis aarsaa cubbuu waldaa ti.

²² " 'Bulchaan tokko yoo utuu hin beekin cubbuu hojjetee waan ajaja WAAQAYYO Waaqa isaa keessatti dhowwame hojjete inni yakka qabeessa ta'a. ²³ Inni yommuu cubbuu hojjete sana beeketti korma re'ee kan hir'ina hin qabne tokko

aarsaa ofii isaatiif haa fidu. ²⁴ Mataa re'ee sanaa irra harka isaa kaa'ee iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula WAAQAYYOO duratti haa qalu; kunis aarsaa cubbuu ti. ²⁵ Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutiif dhi'eeffame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi'eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. ²⁶ Innis akkuma cooma aarsaa nagaatiif dhi'eeffame gube sana moora hunda iddoo aarsaa irratti haa gubu; lubichi haala kanaan namichaaf araara cubbuu buusa; innis dhiifama argata.

²⁷ “‘Saba keessaa namni tokko yoo utuu hin beekin waan ajaja WAAQAYYOO keessatti dhowwame keessaa tokko illee cabsuudhaan cubbuu hojjete inni yakka qabeessa ta'a. ²⁸ Inni yommuu akka cubbuu hojjete beeketti cubbuu hojjete sanaaf re'ee dhaltuu hir'ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaatiif haa fidu. ²⁹ Mataa re'ee aarsaa cubbuutiif dhi'eeffamte sanaa irras harka isaa kaa'ee iddoo aarsaa gubamuutti haa qalu. ³⁰ Lubni sunis ergasii dhiiga sana irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi'eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. ³¹ Akkuma moorri itti aarsaa nagaa irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa urgaan isaa WAAQAYYOTTI tolu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu. Akkasiinis lubni araara buusaaf; innis dhiifama argata.

³² “‘Inni yoo hoolaa tokko aarsaa cubbuu

ofii isaatiif fide, dhaltuu hir'ina hin qabne haa fidu. ³³ Mataa hoolaa sanaa irras harka isaa kaa'ee iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti aarsaa cubbuutiif haa qalu. ³⁴ Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutiif dhi'eeffame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaa gubamuutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. ³⁵ Akkuma moorri itti hoolaa aarsaa nagaatiif dhi'eeffamu irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOFF dhi'eeffamu gubbaatti iddoo aarsaa irratti haa gubu. Lubnis akkasiin cubbuu namichi hojjeteef araara buusaaf; innis dhiifama argata.

5

¹ “Namni tokko yoo waan nama kakachisu dhaga'ee waa'ee waan arge yookaan beeku sanaa dhugaa ba'uu diduudhaan cubbuu hojjete inni itti gaafatama.

² “Yookaan namni tokko yoo waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e jechuunis raqa bineensa xuraa'aa yookaan horii xuraa'aa yookaan uumawwan xuraa'oo kanneen lafa irra munyu-uqanii utuu hin beekin tuqe inni xuraa'eera; yakka qabeessas ta'a. ³ Yookaan inni yoo xuraa'ummaa namaa jechuunis waan isa xureessu kam iyyuu utuu hin beekin tuqe, yommuu waan sana beeketti yakka qabeessa ta'a. ⁴ Yookaan namni yoo utuu itti hin yaadin waan gaarii yookaan hamaa gochuuf kakate, waa'ee waan utuu itti hin yaadin kakate sanaa beekuu baatu

illee maalumaafuu yommuu waan sana beeketti inni yakka qabeessa ta'a. ⁵ Inni yoo karaa kanneen keessaa tokkoon iyyuu yakka qabeessa ta'e karaa kamiin akka hojjete haa himatu; ⁶ adaba cubbuu hojjete sanaatiifis akka aarsaa cubbuu isaaf taatuuf bushaayee keessaa hoolaa yookaan re'ee dhaltuu WAAQAYYOOF haa fidu; lubnis cubbuu namichaatiif aarsaa araaraa haa dhi'eessu.

⁷ " 'Namichi sun cubbuu hojjeteef hoolaa dhi'eessuutti harka qalleessa yoo ta'e adab-bii cubbuu isaatiif gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif tokko immoo aarsaa gubamuuf WAAQAYYOOF haa fidu. ⁸ Lubattis isaan haa fidu; lubni immoo kan aarsaa cubbuutiif taatu duraan dursee haa dhi'eessu. Innis mataa ishee micciiree morma ishee haa cabsu; garuu irraa hin kutin. ⁹ Dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa fuudhee cinaacha iddoo aarsaatti haa facaasu; dhiigni hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaafamu; kun aarsaa cubbuu ti. ¹⁰ Ergasiis lubichi akkuma ajajametti kan lammaffaa sana aarsaa gubamu godhee cubbuu namichi hojjeteef aarsaa araaraa haa dhi'eessu; innis dhiifama argata.

¹¹ " 'Namichi sun yoo gugee lama yookaan gugee sosookkee lama dhi'eessuutti harka qalleessa ta'e inni cubbuu hojjete sanaaf daakuu bullaa'aa iiffi tokkoo keessaa harka kurnaffaa aarsaa cubbuutiif haa dhi'eessu. Sababii wanni kun aarsaa cubbuu ta'eef namichi zayitii yookaan ixaana itti hin dabaln. ¹² Innis lubatti haa fidu; lubichi immoo konyee tokko irraa fuudhee akka kutaa yaadannoo tokkootti aarsaa

ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffame gubbaatti iddoo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa cubbuu ti. ¹³ Lubichis haala kanaan cubbuu namichi hojjeteef araara buusa; innis dhiifama argata. Aarsaan hafe immoo akkuma aarsaa midhaaniitti kan lubichaa ta'a."

Aarsaa Yakkaa

¹⁴ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ¹⁵ "Namni yoo seera cabsee utuu hin beekin waan WAAQAYYOOF qulqulleeffame kam iyyutti cubbuu hojjete inni adabbii cubbuu isaatiif bushaayee keessaa korbeessa hoolaa kan hir'ina hin qabne kan gatiin isaa akka saqilii iddoo qulqulluutti meetiidhaan tilmaamame tokko aarsaa yakkaa godhee WAAQAYYOOF haa fidu; kun aarsaa yakkaa ti. ¹⁶ Namichi sunis waan wantoota qulqulluu irraa hir'ise sana iddoo haa buusu; gatii waan sanaa illee harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa lubatti haa kennu; lubni sunis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaatiif dhi'eeffame sanaan araara buusaaf; innis dhiifama argata.

¹⁷ "Namni yoo cubbuu hojjetee waan ajajawwan WAAQAYYOO keessatti dhowwame hojjete, inni yoo beekuu baate illee yakka qabeessa ta'eera; itti gaafatamas. ¹⁸ Innis akka tilmaama keetiitti bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne tokko aarsaa yakkaa godhee lubatti haa fidu. Lubichis haaluma kanaan yakka namichi utuu hin beekin hojjeteef araara buusa; innis dhiifama argata. ¹⁹ Kun aarsaa yakkaa ti; namichi sun WAAQAYYOTTI yakka hojjeteeera."

6

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Namni yoo waa’ee waan imaanaa isatti kennamee yookaan waan isa bira kaa’amee yookaan waan hatame tokkoo ollaa isaa gowwoomsuudhaan yookaan saamuudhaan cubbuu hojjetee WAAQAYYOOF amanamuu baate,
³ yookaan yoo qabeenya bade argee waa’ee isaa soba dubbate yookaan yoo sobaan kakate yookaan yoo cubbuu akkasii kan namoonni hojjetan kam iyyuu hojжете, ⁴ yoo akkasiin cubbuu hojjetee yakka qabeessa ta’e inni waan hate yookaan waan humnaan saame yookaan waan imaanaa isatti kenname yookaan waan bade kan lafaa arge sana ⁵ yookaan waan sobaan itti kakate hunda haa deebisu. Inni waan sana guutummaatti iddoo haa buusu; gatii waan sanaas harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa guyyuma aarsaa yakka ofii isaa dhi’eeffatutti abbaa qabeenya sanaatiif haa kennu. ⁶ Ergasiis inni bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir’ina hin qabne kan gatiin isaa gatii adabbii yakka tokkootti tilmaamamu aarsaa yakka ofii isaa kan WAAQAYYOOF dhi’eeffamu godhee lubatti haa fidu. ⁷ Lubichi haaluma kanaan fuula WAAQAYYOO duratti araara isaaf buusa; innis wantoota kanneen keessaa waan hojжете kan yakka qabeessa isa godhe kamiif iyyuu dhiifama argata.”

Aarsaa Gubamu

⁸ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
⁹ “Aronii fi ilmaan isaatiif ajaja kana kenni:

‘Seerri aarsaa gubamuu kanaa dha; aarsaan gubamu hamma lafti bariitutti halkan guutuu ibidda iddoo aarsaa irra jiru gubbaa haa turu; ibiddis ittuma fufee iddoo aarsaa irratti haa boba’u. ¹⁰ Lubni sunis uffata isaa kan quncee talbaa irraa hojjetamee fi uffata wayyaa jalaan dhagna isaatti aanu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa uffatu; ergasiis daaraa aarsaa gubamuu kan ibiddi iddoo aarsaa irratti gubee fixe sana haree iddoo aarsaa cina haa kaa’u. ¹¹ Ergasiis uffata sana of irraa baasee kan biraa haa uffatu; daaraa sanas baatee qubata keessaa gad baasee lafa akka seeraatti qulqulluu ta’etti haa geessu. ¹² Ibiddi iddoo aarsaa irra jiru yeroo hunda boba’uu qaba; yoom iyyuus hin dhaamin. Lubichi ganama ganama ibidda sanatti qoraan haa naqu; aarsaa gubamu ibidda irratti haa qopheessu; kana irrattis cooma aarsaa nagaa haa gubu. ¹³ Iddoo aarsaa irratti ibiddi yeroo hunda haa boba’u; gonkumaas hin dhaamin.

Kennaa Midhaanii

¹⁴ “‘Seerri kennaa midhaanii kanaa dha: Ilmaan Aroon waan kana fuullee iddoo aarsaatti fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi’eessan. ¹⁵ Lubnis daakuu bullaa’aa konyee tokkoo fi zayitii, ixaana kennaa midhaanii irra jiru hunda wajjin fuudhee urgaa WAAQAYYOTTI tolu godhee akka kutaa yaadannootti iddoo aarsaa irratti haa gubu. ¹⁶ Aroonii fi ilmaan isaa immoo waan irraa hafe haa nyaatan; kun maxinoo iddoo qulqulluutti nyaatamuu qabuu dha; isaanis oobdii dunkaana wal ga’ii keessatti haa nyaatan. ¹⁷ Wannii kun raacitiidhaan tolfamuu

hin qabu; ani kenna ibiddaan naa dhi'eeffamu keessaa akka qooda isaaniitti waan kana isaaniif kenneera. Kunis akkuma aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaatti waan hunda caalaa qulqulluu dha. ¹⁸ Sanyiin Aroon kan dhiira ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu danda'a. Kunis qooda kenna ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu keessaa dhaloota keessan kan dhufutti bara baraan Arooniif kennamee dha; namni isa tuqu hundinuus ni qulqullaa'a.' "

¹⁹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ²⁰ "Kennaan Aroonii fi ilmaan isaa guyyaa inni dibamutti WAAQAYYOOF dhi'eessuu qaban kanaa dha: Daakuu bullaa'aa iifii* kudhan keessaa tokkoo jechuunis walakkaa isaa ganama, walakkaa immoo galgala yeroo hunda kenna midhaanii godhanii haa dhi'eessan. ²¹ Kunis zayitiidhaan eelee irratti haa tolfamu; akka gaariitti walitti makiitii kenna midhaan sanaa caccabsii urgaa WAAQAYYOTTI tolu godhii dhi'eessi. ²² Ilmi isaa kan luba ta'ee dibamee iddoo isaa bu'u waan kana haa qopheessu; kennaan kun sababii qooda WAAQAYYOO kan bara baraa ta'eef guutummaatti haa gubamu. ²³ Kennaan midhaanii kan lubichi dhi'eessu hundi guutummaatti haa gubamu; aarsaan sun nyaatamuu hin qabuutii."

Aarsaa Cubbuu

²⁴ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ²⁵ "Aroonii fi ilmaan isaatiin akkana jedhi: 'Seerri aarsaan cubbuu ittiin dhi'eeffamu kanaa dha: Aarsaan cubbuu iddoo aarsaan gubamu itti

* **6:20** 6:20 Iifin tokko kiiloo giraamii 22.

qalamutti fuula WAAQAYYOO duratti haa qalamu; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. ²⁶ Lubni isa dhi'eessu aarsaa kana haa nyaatu; kunis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti iddoo qulqulluutti nyaatamuu qaba. ²⁷ Namni foon sana tuqu kam iyyuu ni qulqullaa'a; yoo dhiigni isaa tokko iyyuu uffatatti faca'e uffata sana iddoo qulqulluutti miicuu qabda. ²⁸ Okkoteen suphee kan foon sun itti affeelame haa cabsamu; yoo okkotee naasiitti affeelame garuu haqamee bishaaniin haa dhiqamu. ²⁹ Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu ni danda'a; kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. ³⁰ Garuu aarsaan cubbuu kan araara buusuudhaaf dhiigni isaa gara dunkaana wal ga'ii Iddoo Qulqulluutti fidamu kam iyyuu nyaatamuu hin qabu; inni gubamuu qaba.

7

Aarsaa Yakkaa

¹ “Seerri aarsaa yakkaa kan waan hunda caalaa qulqulluu ta'e sanaa kana: ² Aarsaan yakkaa iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti haa qalamu; dhiigni isaa immoo gama hundaan iddoo aarsaatti facaafamuu qaba. ³ Moorri isaa hundinuus aarsaa ta'ee dhi'eeffamuu qaba; kunis duboo fi moora mi'a garaa haguugu, ⁴ kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggiin tiruu kan kaleewwan wajjin ba'u wal faana haa dhi'aatu. ⁵ Lubichis aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'aatu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa yakkaa

ti. ⁶ Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu danda'a; kun garuu iddoo qulqulluutti nyaatamuu qaba; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha.

⁷ "Seerri aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa ittiin dhi'eeffamu tokkuma; aarsaawwan kunneenis kan luba ittiin araara buusuu ta'u. ⁸ Lubni namaaf jedhee aarsaa gubamu dhi'eessu tokko gogaa aarsaa gubamu sanaa ofii isaatiif haa fudhatu. ⁹ Kennaan midhaanii kan barbadaa ibiddaa irratti yookaan eelee irratti yookaan beddee irratti bilchaate kam iyyuu luba isa dhi'eessuuf haa kennamu; ¹⁰ kennaan midhaanii kam iyyuu jechuunis kan zayitiin itti makame yookaan goggogaan ilmaan Aroon hundaaf wal qixxee haa kennamu.

Aarsaa Nagaa

¹¹ "Seerri aarsaa nagaa kan namni tokko ittiin WAAQAYYOOF dhi'eessuu qabu kana.

¹² "Inni yoo galata galchuuf aarsaa dhi'eeffate, aarsaa galataa kana wajjin maxinoo zayitiin itti makame, bixxillee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibamee fi maxinoo daakuu bullaa'aa kan akka gaarii sukkuumamee zayitiin itti makame haa dhi'eessu. ¹³ Aarsaa nagaa kan galataaf dhi'eeffatu wajjinis kennaa maxinoo raacitii qabu haa dhi'eessu. ¹⁴ Aarsaa hunda keessaa tokko tokko fuudhee akka kennaa WAAQAYYOOF dhi'eeffamu tokkootti haa fidu; kunis luba dhiiga aarsaa nagaa facaasu sanaaf haa kennamu. ¹⁵ Foon aarsaa nagaa kan galataaf dhi'eeffamu gaafuma dhi'aate sana nyaatamee

dhumuu qaba; wanni tokko iyyuu isa irraa hafee buluu hin qabu.

16 “Yoo aarsaan isaa wareega guuttachuuf yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu ta'e, aarsaan sun guyyuma inni dhi'eesse nyaatamuu qaba; kan hafe garuu guyyaa itti aanu nyaatamuu danda'a. 17 Foon aarsaa sana irraa hamma guyyaa sadaffaatti hafe gubamuu qaba. 18 Foon aarsaa nagaa sana irraa yoo wanni tokko iyyuu guyyaa sadaffaatti nyaatame aarsaan sun hin fudhatamu. Kun sababii xuraa'aa ta'eef nama dhi'eesse sanaaf fudhatama hin qabaatu. Namni foon sana irraa nyaatu itti gaafatama.

19 “Foon waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e kam iyyuu tuqe hin nyaatamin; foon sun gubamuu qaba. Foon kaan garuu namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu nyaachuu danda'a. 20 Garuu namni xuraa'aan yoo foon aarsaa nagaa kan WAAQAYYOOF dhi'eeffame nyaate, inni saba ofii keessaa haa balleeffamu. 21 Namni yoo waan xuraa'aa jechuunis xuraa'ummaa namaa yookaan horii xuraa'aa yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu, waan jibbisiisaa tuqee ergasii immoo foon aarsaa nagaa kan WAAQAYYOOF dhi'aate keessaa nyaate namni sun saba ofii keessaa haa balleeffamu.’”

Moorrii fi Dhiigni Hin Sooratamu

22 WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; 23 “Israa'elootaan akkana jedhi; 'Moora loonii yookaan kan hoolaa yookaan kan re'ee kamii iyyuu hin nyaatinaa. 24 Coomni horii du'ee argamee yookaan bineensi ajjeesee waan

biraaf haa oolu; isin garuu isa nyaachuu hin qabdan. ²⁵ Namni horii ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffame irraa cooma isaa nyaate kam iyyuu saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu. ²⁶ Isin lafa jiraattan hundatti dhiiga simbirroo yookaan horii gosa kamii iyyuu hin nyaatinaa. ²⁷ Namni kam iyyuu yoo dhiiga nyaate saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu.' ”

Qooda Lubootaa

²⁸ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ²⁹ “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni aarsaa nagaa WAAQAYYOOF dhi’eessu kanuma irraa fuudhee aarsaa ofii isaa WAAQAYYOOF haa dhi’eessu. ³⁰ Aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffamus harkuma isaatiin haa fidu; cooma sana handaraafa wajjin haa fidu; handaraafas aarsaa sochoofame godhee fuula WAAQAYYOO duratti haa sochoosu. ³¹ Lubichi cooma sana iddoo aarsaa irratti haa gubu. Handaraafni isaa garuu Aroonii fi ilmaan isaatiif haa kennamu. ³² Tafa mirgaa kan aarsaa nagaa keessanii kennaa godhaatii lubaaf kennaa. ³³ Ilmi Aroon kan dhiigaa fi cooma aarsaa nagaa dhi’eessu sun tafa mirgaa qooda ofii isaa godhee haa fudhatu. ³⁴ Ani aarsaa nagaa kan Israa’elootaa irraa handaraafa sochoofamee fi tafa dhi’aate sana fudhadheera; kanas akka qooda isaan bara baraan Israa’eloota irraa argataniitti Aroon lubichaa fi ilmaan isaatii kenneera.’ ”

³⁵ Gaafa isaan lubummaadhaan WAAQAYY-
OON tajaajiluuf dhi’aatanitti aarsaa ibiddaan
WAAQAYYOOF dhi’aate irraa qoodni Aroonii fi
ilmaan isaatiif ramadame kana. ³⁶ Guyyaa isaan

dibamanitti, akka Israa'eloonni qooda isaanii godhanii bara baraan dhaloota dhufutti waan kana isaanii kennan WAAQAYYO ajajeera.

³⁷ Egaa seerri dhi'eessuu aarsaa gubamuu, kennaa midhaanii, aarsaa cubbuu, aarsaa yakkaa, seerri dibamuu lubummaatii fi aarsaa nagaa kanaa dha; ³⁸ kunis ajaja WAAQAYYO gaafa akka Israa'eloonni Gammoojjii Siinaatti kennaa isaanii WAAQAYYOOF dhi'eessan Gaara Siinaa irratti Museedhaaf kennee dha.

8

Muudamuu Arooniitii fi Ilmaan Isaa

8:1-36 kwf - Bau 29:1-37

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ² “Aroonii fi ilmaan isaa, uffata isaanii, zayitii ittiin diban, dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'eeffamu, korbeeyyii hoolaa lamaa fi gundoo maxinoo baatu fidi; ³ waldaa hundas balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabi.” ⁴ Museenis akkuma WAAQAYYO isa ajaje sana godhe; waldaan hundis balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabame.

⁵ Museenis waldaa sanaan, “Wanni WAAQAYYO akka hojjetamu ajaje kana” jedhe. ⁶ Ergasiis Museen Aroonii fi ilmaan isaa gara fuula duraatti fidee bishaaniin isaan dhige. ⁷ Innis Aroonitti kittaa uffisee sabbataan hidheef; wandaboos itti uffisee isa irratti dirata dabaleef; dirata sanas sabbata ogummaadhaan hojjetameen hidheef. ⁸ Kiisii qomaa itti kaa'ee kiisii sana keessa immoo Uriimii fi Tumiimii kaa'e. ⁹ Museenis akkuma WAAQAYYO isa ajajetti mataa Aroonitti marata

mare; marata sana irrattis karaa fuula duraatiin faaya warqee kan gonfoo qulqulluu tolche.

¹⁰ Ergasii Museen zayitii ittiin diban fuudhee dunkaana qulqulluu fi waan achi keessa jiru hunda dibee qulqulleesse. ¹¹ Zayitii sana irraas fuudhee iddoo aarsaa irratti yeroo torba facaase; akka isaan qulqulleessuufis iddoo aarsaatii fi mi'a isaa hunda akkasumas gabatee itti dhiqatan miilla isaa wajjin zayitii dibe. ¹² Zayitii ittiin diban irraas fuudhee mataa Aroon irratti dhangalaase; isa qulqulleessuufis isa dibe. ¹³ Museenis akkuma WAAQAYYO isa ajajetti ilmaan Aroon gara fuula duraatti baasee kittaa itti uffise; sabbata hidheefii gonfoo mataa isaaniitti kaa'e.

¹⁴ Ergasii immoo aarsaa cubbuutiif dibicha dhi'esse; Aroonii fi ilmaan isaas mataa dibicha sanaa irra harka isaanii kaa'an. ¹⁵ Museenis dibicha sana qalee dhiiga fuudhee iddoo aarsaa qulqulleessuuf quba isaatiin gaanfa iddoo aarsaa hunda dibe; dhiiga hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti gad naqe. Araara isaaf buusuufis iddoo aarsaa sana qulqulleesse. ¹⁶ Akkasumas moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii fuudhee iddoo aarsaa irratti gube. ¹⁷ Dibicha sana, gogaa isaa, foon isaatii fi cumaa isaa garuu akkuma WAAQAYYO isa ajajetti qubata keessaa gad baasee gube.

¹⁸ Ergasii immoo aarsaa gubamuuf korbeessa hoolaa dhi'esse; Aroonii fi ilmaan isaas mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. ¹⁹ Museen immoo korbeessa hoolaa sana qalee

dhiiga isaa iddoo aarsaatti gama hundaan fa-caase. ²⁰ Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutee mataa, bu'aa fi cooma isaa gube. ²¹ Innis mi'a garaatii fi luka bishaaniin dhiqee korbeessa hoolaa sana guutuu iddoo aarsaa irratti gube. Kunis aarsaa gubamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa akkuma WAAQAYYO Musee ajajetti WAAQAYYOOF dhi'eeffamee dha.

²² Innis ergasii korbeessa hoolaa kaan jechuunis hoolaa ittiin muudan sana dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaa immoo mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. ²³ Museenis hoolaa sana qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra Aroon mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa dibe. ²⁴ Ilmaan Aroonis gara fuula duraatti baasee dhiiga fuudhee fiixee gurra isaanii mirgaa, quba abbuudduu harka isaanii mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaanii mirgaa ittiin tuqe. Ergasiis dhiiga sana iddoo aarsaatti gama hundaan fa-caase. ²⁵ Innis cooma, duboo, moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii, tafa mirgaa fuudhe. ²⁶ Ergasiis gundoo maxinoo baatu kan fuula WAAQAYYOO dura ture sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitiidhaan tolfame tokkoo fi bixxillee tokko fuudhe; waan kanas cooma sanaa fi tafa mirgaa irra kaa'e. ²⁷ Innis wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'ee aarsaa sochoofamu godhee fuula WAAQAYYOO duratti sochoose. ²⁸ Museenis wantoota kanneen harka isaaniitii fuudhee aarsaa ittiin luba ta'an kan ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa godhee id-

doo aarsaa irratti aarsaa gubamu gubbaatti gube. ²⁹ Museenis handaraafa fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula WAAQAYYOO duratti sochoose; kunis akkuma WAAQAYYO isa ajajetti gooda Museen korbeessa hoolaa ittiin luba ta’an irraa argatuu dha.

³⁰ Ergasiis Museen zayitii ittiin dibanii fi dhiiga iddoo aarsaa irra jiru irraa fuudhee Aroonii fi uffata isaatti, ilmaan isaattii fi uffata isaaniitti facaase; akkasiinis Aroonii fi uffata isaa, ilmaan isaatii fi uffata isaanii qulqulleesse.

³¹ Museenis Aroonii fi ilmaan isaatiin akkana jedhe; “Foon sana balbala dunkaana wal ga’ii duratti affeellaa; akkuma ani ‘Aroonii fi ilmaan isaa haa nyaatan’ jedhee ajajetti foon sana buddeena gundoo aarsaan ittiin luboota ta’an keessa kaa’amu sana keessa jiru wajjin achumatti nyaadhaa. ³² Foonii fi buddeena hafu immoo ibiddaan gubaa. ³³ Sababii luba ta’uun keessan bultii torba fudhatuuf hamma yeroon luba ta’uu keessanii raawwatutti bultii torba balbala dunkaana wal ga’ii duraa hin deemi-naa. ³⁴ Waan har’a hojjetame kana WAAQAYY-OTU araara isinii buusuuf akka hojjetamu ajaje. ³⁵ Isin akka hin duuneef bultii torba halkanii fi guyyaa balbala dunkaana wal ga’ii dura turaatii waan WAAQAYYO isin irraa barbaadu hojjedhaa; wannii ani ajajame kanaatii.”

³⁶ Aroonii fi ilmaan isaa waan WAAQAYYO karaa Museetiin ajaje hunda hojjetan.

9

Luboonni Tajaajila Isaanii Jalqaban

1 Museen bultii saddeettaffaatti Aroon, ilmaan Aroonii fi maanguddoota Israa'el waame;
 2 Arooniinis akkana jedhe; "Aarsaa cubbuutiif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko kanneen hir'ina hin qabne fuudhii fuula WAAQAYYOO duratti dhi'eessi.
 3 Ergasiis Israa'elootaan akkana jedhi: 'Aarsaa cubbuutiif korbeessa re'ee tokko, aarsaa gubamuuf immoo dibicha tokkoo fi korbeessa hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne, 4 aarsaa nagaatiif immoo sangaa tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko, kennaa midhaanii kan zayitiidhaan sukkuumame wajjin fuula WAAQAYYOO duratti aarsaa gochuuf dhi'eessi. Har'a WAAQAYYO isinitti mul'ataatii.'"

5 Isaanis waan Museen isaan ajaje sana fuula dunkaana wal ga'ii duratti fidan; waldaan hundinuus dhufee fuula WAAQAYYOO dura dhaabate.

6 Museenis, "Akka ulfinni WAAQAYYOO isinitti mul'atuuf wanni WAAQAYYO akka isin gootan isin ajaje kana" jedhe.

7 Ergasii Museen Arooniin akkana jedhe; "Gara iddoo aarsaa kottuutii aarsaa cubbuu keetiitii fi aarsaa kee kan gubamu dhi'eeffadhuutii ofii keetii fi sabaaf araara buusi; akkuma WAAQAYYO ajajettis aarsaa sabaa dhi'eessiitii araara isaaniif buusi."

8 Aroon gara iddoo aarsaa dhufee dibicha aarsaa kan sababii cubbuu isaatiif dhi'aate sana gale. 9 Ilmaan isaas dhiiga isatti fidan; inni immoo dhiiga sana keessa quba isaa cuuphee gaanfawwan iddoo aarsaa dibe; dhiiga hafe immoo miiloo iddoo aarsaa jalatti dhangalaase.

¹⁰ Innis akkuma WAAQAYYO Musee ajajetti aarsaa cubbuu sana irraa moora, kaleewwanii fi haguuggii tiruu iddoo aarsaa irratti gube; ¹¹ foonii fi gogaa isaa immoo qubata keessaa baasee gube.

¹² Inni ergasii aarsaa gubamu qale. Ilmaan isaas dhiiga fidanii itti kennan; innis iddoo aarsaa irratti gama hundaan facaase. ¹³ Isaanis aarsaa gubamu bu'aa bu'aadhaan, mataa wajjin isatti kennan; innis iddoo aarsaa irratti gube.

¹⁴ Mi'a garaatii fi luka qalma sanaas dhiqee iddoo aarsaa irratti, aarsaa gubamu gubbaatti gube.

¹⁵ Itti aansees Aroon aarsaa saba dhi'eesse; re'ee aarsaa cubbuu sabaatiif dhi'eeffamu sana fuudhee qale; akkuma duraan hojjetettis aarsaa cubbuu godhee dhi'eesse.

¹⁶ Innis aarsaa gubamu fidee akkuma ajajametti dhi'eesse. ¹⁷ Kennaa midhaaniis fidee konyee tokko irraa fuudhee aarsaa ganama ganama gubamu irratti dabalee iddoo aarsaa irratti gube.

¹⁸ Aroonis sangaa fi korbeessa hoolaa sana aarsaa nagaa kan sabaaf jedhamee dhi'eeffamu godhee qale. Ilmaan isaa immoo dhiiga fidanii isatti kennan; innis dhiiga sana iddoo aarsaa irratti gama hundaan facaase. ¹⁹ Cooma sangaatii fi korbeessa hoolaa sanaa jechuunis duboo, moora mi'a garaa haguugu, kaleewwanii fi haguuggii tiruu, ²⁰ handaraafota irra kaa'an; Aroonis cooma sana iddoo aarsaa irratti gube.

²¹ Aroonis akkuma Museen isa ajajetti handaraafotaa fi tafa mirgaa aarsaa sochoofamu godhee fuula WAAQAYYOO duratti sochoose.

²² Aroon harka isaa sabatti bal'isee isaan eebbise. Erga aarsaa cubbuu, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessee booddees gad bu'e.

²³ Musee fi Aroonis dunkaana wal ga'ii seenan; yommuu achii ba'anittis saba eebbisan; ulfinni WAAQAYYOOS saba hundatti mul'ate. ²⁴ Ibiddis WAAQAYYO biraa ba'ee aarsaa gubamuu fi cooma iddoo aarsaa irra ture sana fixe; sabni hundis waan kana argee ililche; adda isaatiinis gombifamee sagade.

10

Naadaabii fi Abiyuud Du'an

¹ Ilmaan Aroon jechuunis Naadaabii fi Abiihuu girgiraa isaanii fudhatanii ibidda itti naqanii ixaana irratti firfirsan; isaanis ibidda hin eeyyamamne kan Inni hin ajajin fuula WAAQAYYOO duratti dhi'eessan. ² Kanaafuu ibiddi WAAQAYYO biraa ba'ee gubee isaan fixe; isaanis fuula WAAQAYYOO duratti dhuman. ³ Museenis Arooniin akkana jedhe; "Wanni WAAQAYYO dubbate kanaa dha:

" 'Ani warra natti dhi'aatan gidduutti,
qulqullina koo nan argisiisa;
saba hunda durattis
ani nan ulfaadha.' "

Aroon immoo ni cal'ise.

⁴ Museenis Miishaa'eelii fi Elzaafaan ilmaan Uzii'eel obboleessa abbaa Aroon sanaa ofitti waamee, "Kottaatii durbiwwan keessan fuula iddoo qulqulluu duraa fuudhaatii qubata keessaa gad baasaa" jedhe. ⁵ Jarris dhufanii akkuma Museen ajajetti akkuma isaan

kittaa isaanii uffatanii jiranitti fuudhanii qubata keessaa gad isaan baasan.

⁶ Ergasii Museen Aroonii fi ilmaan Aroon, Ele'aazaarii fi Iitaamaariin akkana jedhe; "Mataa keessan filachuu hin dhiisinnaa; wayyaa keessanis hin tarsiisinaa; yoo kanaa achii isin ni duutu; WAAQAYYOS saba guutuutti dheekkama. Garuu firoonni keessan manni Israa'el hundi warra WAAQAYYO ibiddaan balleesse sanaaf boo'uu danda'u. ⁷ Sababii zayitiin WAAQAYYOO kan ittiin diban isin irra jiruuf isin balbala dunkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa; yoo kanaa achii ni duutu." Isaanis akkuma Museen isaan ajaje godhan.

⁸ WAAQAYYOS Arooniin akkana jedhe; ⁹ "Atii fi ilmaan kee yommuu dunkaana wal ga'ii ol seentanitti daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhuginaa. Yoo kanaa achii ni duutu. Wannii kun dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a. ¹⁰ Isin waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in, waan xuraa'aa fi waan xuraa'aa hin ta'in addaan baaftanii beekuu qabdu; ¹¹ seera WAAQAYYO karaa Museetiin isaanii kenne hundas saba Israa'el barsiisuu qabdu."

¹² Museenis Aroonii fi ilmaan Aroon warra hafan jechuunis Ele'aazaarii fi Iitaamaariin akkana jedhe; "Kennaa midhaanii kan aarsaawwan ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'effaman sana irraa hafe fuudhaatii utuu inni hin bukaa'in tolchaatii iddoo aarsaa biratti nyaadhaa; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluudhaatii. ¹³ Wannii kun aarsaawwan ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'effaman keessaa sababii qooda keetii fi qooda ilmaan keetii

ta'eef lafa qulqulluutti nyaadhaa; ani akkana ajajameeraatii. ¹⁴ Garuu ati, ilmaan keetii fi intallan kee handaraafa sochoofamee fi tafa dhi'eeffame sana nyaachuu dandeessu. Waan kanas iddoo seeraan qulqulluu ta'etti nyaadhaa. Wannii kun qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta'ee aarsaa nagaa kan saba Israa'el irraa isiniif kennamee dhaatii. ¹⁵ Tafni dhi'eeffamee fi handaraafni sochoofame sun akka aarsaa sochoofamu tokkootti akka fuula WAAQAYYOO duratti sochoofamuuf cooma aarsaa ibiddaan dhi'eeffame wajjin fidamuu qaba; kunis akkuma WAAQAYYO ajajetti qooda keetii fi qooda ilmaan keetii kan bara baraa ti."

¹⁶ Museenis re'ee aarsaa cubbuu sana jabeessee barbaade; kunoo re'een sun gubamee ture; innis ilmaan Aroon warra hafanitti jechuunis Ele'aazaarii fi Iitaamaaritti aaree akkana jedhee isaan gaafate; ¹⁷ "Isin maaliif aarsaa cubbuu sana iddoo qulqulluutti hin nyaatin? Aarsaan sun waan hunda caalaa qulqulluu dha; innis akka isin fuula WAAQAYYOO duratti araara isaaniif buusuudhaan yakka sabaa balleessitaniif isiniif kenname. ¹⁸ Kunoo, dhiigni isaa Iddoo Qulqulluutti ol hin galfamne; isin akkuma ani ajajetti re'ee sana naannoo Iddoo Qulqulluutti nyaachuu qabdu ture."

¹⁹ Aroonis Museedhaan akkana jedhe; "Kunoo, isaan har'a aarsaa isaanii kan cubbuutii fi aarsaa isaanii kan gubamu fuula WAAQAYYOO duratti dhi'eessaniiru; garuu wannii akkasii kun na qaqqabeera. Utuu ani aarsaa cubbuu sana har'a nyaadhee jiraadhee silaa wannii sun fuula WAAQAYYOO duratti ni fudhatama turee?"

20 Museenis yommuu waan kana dhaga'etti ni gammade.

11

Nyaata Qulqulluu fi Nyaata Qulqulluu Hin Ta'in

11:1-23 kwf - KeD 14:3-20

¹ WAAQAYYOS Musee fi Arooniin akkana jedhe; ² “Israa’elootaan akkana jedhaa: ‘Bineen-sota lafa irra jiraatan hunda keessaa kanneen isin nyaachuu dandeessan isaan kanaa dha: ³ Bineensa kotteen isaa guutumaan guutuutti baqaqaa ta’e kan alala guuru kam iyyuu nyaachuu dandeessu.

⁴ “‘Kanneen alala qofa guuran yookaan kotteen isaanii qofti baqaqaa ta’e garuu nyaachuu hin qabdan. Gaalli yoo alala guure iyyuu kottee baqaqaa hin qabu; inni isiniif qulqulluu miti. ⁵ Osoleen yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. ⁶ Illeettiin yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. ⁷ Booyyeen yoo kottee baqaqaa qabaate iyyuu alala hin guuru; inni isiniif qulqulluu miti. ⁸ Isin foon isaanii nyaachuu yookaan raqa isaanii tuquu hin qabdan; isaan isiniif qulqulluu miti.

⁹ “‘Uumamawwan bishaan galaanotaa fi bishaan lageenii keessa jiraatan hunda keessaa kanneen qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. ¹⁰ Garuu uumamawwan galaanotaa fi lageen keessa jiraatan kanneen qoochoo fi qola hin qabne hundi, uumamawwan

bishaan keessa munyuuqan hundi yookaan kanneen bishaan keessa jiraatan hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. ¹¹ Isaan isin duratti xuraa'oo waan ta'aniif foon isaanii hin nyaatinaa; raqni isaaniis xuraa'aa haa ta'u. ¹² Wanni bishaan keessa jiraatu kan qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu isiniif xuraa'aa haa ta'u.

¹³ “‘Isaan kunneen simbirroota isin jibbuu qabdanii dha; hin nyaataman; isaan xuraa'oo dha: risaa, rumicha, rumicha gurraacha, ¹⁴ culullee, culullee gurraacha gosa garaa garaa, ¹⁵ arraagessa gosa garaa garaa, ¹⁶ guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, ¹⁷ urunguu xinnaa, daakiyyee, urunguu guddaa, ¹⁸ urunguu adii, urunguu gammoojjii, allaattii raqaa, ¹⁹ huummoo, huummoo gosa kamii iyyuu, haadha gaayyee, simbira halkanii.

²⁰ “‘Ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman hundi isiniif xuraa'oo haa ta'ani. ²¹ Ta'us ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman keessaa tokko tokko nyaachuu ni dandeessu; isaanis warra ittiin lafa irra utaaluu miilla dadacha'u qabanii dha. ²² Isaan keessaas hawwaannisa gosa garaa garaa, hawwaannisa magariisa garaa garaa, farda waaqaa garaa garaa fi korophisa garaa garaa nyaachuu dandeessu. ²³ Garuu ilbiisota barrisan kanneen miilla afur qaban biraa hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an.

²⁴ “‘Isin wantoota kanneeniin of xureessitu; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa dha. ²⁵ Namni reeffa isaanii tokko illee lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa

miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

²⁶ “ ‘Bineensi kottee baqaqaa qabu kan kotteen isaa guutumaan guutuutti gargar hin goodamin yookaan alala hin guurre kam iyyuu isiniif xuraa'aa dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuus xuraa'aa ta'a. ²⁷ Bineensota miilla afuriin deeman hunda keessaa kanneen faanaan ejjetan isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuus hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ²⁸ Namni raqa isaanii lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Isaanis isiniif xuraa'oo dha.

²⁹ “ ‘Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kunneen isiniif xuraa'oo dha; isaanis: tuqaa, hantuuta, loccuu gurguddaa gosa gosaa, ³⁰ loccuu cirrachaa, naacha, qarcoo, qarcabboo fi gaararraa dha. ³¹ Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kunneen isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqus hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ³² Uumamawwan sana keessaa tokko yoo du'ee mi'a wayii irra bu'e, mi'i sun faayidaan isaa waan fedhe iyyuu ta'u, inni muka irraa, huccuu irraa, gogaa irraa yookaan keeshaa irraa hojjetamu illee mi'i sun xuraa'aa ta'a; mi'a sana bishaan keessa buusaa. Innis hamma galgalaatti xuraa'aa ta'ee ergasii immoo qulqulluu ta'a. ³³ Isaan keessaa tokko okkotee keessa yoo bu'e, wanni okkotee sana keessa jiru hundi xuraa'aa ta'a; isinis okkotee sana cabsuu qabdu. ³⁴ Nyaanni nyaatamuu danda'u kan garuu bishaan okkotee akkasii keessaa itti

naqame kam iyyuu xuraa'aa dha; dhugaatiin okkotee sana keessaa dhugamuu danda'u kam iyyuus xuraa'aa dha. ³⁵ Wanni raqa uumawwan kanaa keessaa tokko iyyuu irra bu'u kam iyyuu xuraa'aa ta'a; eeleen yookaan okkoteen waa itti bilcheessan cabsamuu qaba. Isaan xuraa'oo dha; isinis akka mi'a xuraa'aatti isaan ilaalaa. ³⁶ Burqaan yookaan boolli bishaan itti kuufamu immoo qulqulluu ta'ee tura; garuu namni raqa kana keessaa tokko illee tuqu xuraa'aa dha. ³⁷ Raqni tokko sanyii facaafamuuf jiru irra yoo bu'e sanyiin sun qulqulluu ta'ee hafa. ³⁸ Garuu sanyii sana irratti bishaan naqamee raqni wayii yoo irra bu'e sanyiin sun isiniif xuraa'aa dha.

³⁹ " 'Horiin akka isin nyaattaniif isiniif eeyyamame tokko yoo du'e, namni raqa isaa tuqe kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ⁴⁰ Namni raqa sana irraa waa nyaatu wayyaa isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni raqa sana lafaa fuudhe wayyaa isaa miiccadhuu qaba; innis hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

⁴¹ " 'Uumamni lafa irra munyuuqu kam iyyuu xuraa'aa dha; nyaatamuus hin qabu. ⁴² Uumama lafa irra loo'u kan garaadhaan lafa irra loo'u yookaan miilla afuriin yookaan miilla hedduun deemu kam iyyuu hin nyaatinaa; inni xuraa'aa dha. ⁴³ Uumamawwan kanneen keessaa tokkoon iyyuu of hin xureessinaa. Isin akka xuraa'oo hin taaneef isaaniin of hin xureessinaa. ⁴⁴ Ani WAAQAYYO Waaqa keessanii dha; waan ani qulqulluu ta'eef isinis of qulqulleessaatii qulqul-

loota ta'aa. Uumama lafa irra munyuuqu kamiin iyyuu of hin xureessinaa. ⁴⁵ Ani WAAQAYYO kan Waaqa keessan ta'uuf jedhee biyya Gibxiitii isin baasee dha; kanaafuu ani qulqulluudhaatii isinis qulqulluu ta'aa.

⁴⁶ “ ‘Seerri waa’ee horii, simbirroo, lubbuu qabeeyyii bishaan keessa munyuuqan hundaa fi uumama lafa irra munyuuqu hundaa kanaa dha. ⁴⁷ Isin waan xuraa’aa fi waan qulqulluu, uumama nyaatamuu fi kan hin nyaatamne adaan baaftanii beekuu qabdu.’ ”

12

Da’umsa Booddee Qulqullaa’uu

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Israa’elootaan akkana jedhi: ‘Dubartiin ulfoofttee ilma deessee jirtu akka seeraatti akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti bultii torbaaf xurooftuu taati. ³ Ilmi sunis guyyaa saddeettaffaatti dhagna haa qabatu.
⁴ Ergasiis dubartiin sun dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii sodomii sadii eeggachuu qabdi. Ishee hamma yeroon qulqulleeffamuu ishee raawwatamutti waan qulqulluu hin tuqin yookaan gara iddoo qulqulluu hin dhaqin. ⁵ Isheen yoo durba deessee jiraatte akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti torban lamaaf xurooftuu taati; ergasii immoo dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii jaatamii ja’a eeggachuu qabdi.

⁶ “Isheen gaafa yeroon qulqulleeffamuu ishee kan sababii ilmaa yookaan intalaa raawwata-mutti, xobbaallaa hoolaa kan waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, gugee sookkee tokko yookaan gugee tokko aarsaa cubbuutiif balbala dunkaana wal ga’ii duratti gara lubaa haa fiddu. ⁷ Innis isheedhaaf araara buusuuf jedhee waan kana fuula WAAQAYYOO duratti aarsaa dhi’eessa; isheenis ergasii akka seeraatti dhangala’aa dhiiga ishee irraa qulqulloofti.

“Seerri dubartii ilma yookaan durba deessuu kanaa dha. ⁸ Isheen yoo xobbaallaa hoolaa fiduu hin dandeenye, gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa gubamuuf kaan immoo aarsaa cubbuutiif haa fiddu. Haala kanaan lubichi isheedhaaf araara buusa; isheenis ni qulqulloofti.’”

13

Seera Dhukkuba Gogaa kan Namatti Darbuu

¹ WAAQAYYOS Musee fi Arooniin akkana jedhe;
² “Namni yoo gogaa dhagna isaa irraa iitoo yookaan finniisa yookaan baarolee qabaatee wannii sun gogaa dhagna isaa irratti gara lamxiitti geeddarame, namichi sun gara Aroon lubichaatti yookaan ilmaan isaa luboota keessaa gara isa tokkootti haa geeffamu. ³ Lubni sun madaa gogaa dhagna namichaa irra jiru haa qoru; yoo rifeensi madaa sana irra jiru addaatee madaan sun gogaa keessa darbee foonitti gad seene, dhukkubni sun dhukkuba lamxii ti. Lubichis erga isa qoree booddee akka inni

akka seeraatti xuraa'aa ta'e haa labsu. ⁴ Yoo baaroleen gogaa namichaa irra jiru addaatee garuu gogaa keessa darbee foonitti gad hin seenin, yoo rifeensi madaa sana irra jirus hin addaatin, lubichi namicha madaa'e sana bultii torba kophaatti baasee haa tursu. ⁵ Bultii torbaffaatti immoo lubichi isa haa qoru; lubni yoo akka madaan sun hin geeddaraminii fi akka inni gogaa namichaa irra hin faffaca'in arge ammas bultii torba kophaatti baasee isa haa tursu. ⁶ Amma illee lubichi bultii torbaffaatti namicha haa qoru; kunoo, yoo madaan sun qooree gogaa irra hin faffaca'in, lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni sun cittoo dha. Namichi wayyaa isaa haa miiccatu; inni ni qulqullaa'a. ⁷ Garuu inni erga qulqulluu ta'uun isaa akka labsamuuf lubatti of argisiisee booddee yoo cittoon sun gogaa isaa irra faffaca'e inni amma illee lubatti of argisiisuu qaba. ⁸ Lubichis isa haa qoru; yoo cittoon sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu; wanni kun lamxii dha.

⁹ "Namni yoo lamxii qabaate inni lubatti fidamuu qaba. ¹⁰ Lubichi isa haa qoru; kunoo yoo iiti adiin kan rifeensa addeesse gogaa irra jiraatee fi foon iita sanaa diimatee mul'ate, ¹¹ wanni sun dhukkuba gogaa kan hin fayyinee dha; lubichis akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu. Waan inni duraanuu xuraa'aa ta'eef lubichi kophaatti baasee isa tursuun barbaachisaa miti.

¹² "Dhukkubni sun hamma lubni arguu danda'utti gogaa isaa irra yoo faffaca'ee gogaa

namicha madaa'e sanaa mataadhaa hamma miillaatti haguuge, ¹³ lubichi isa haa qoru; kunoo yoo dhukkubni sun guutumaan guutuutti dhagna namichaa wal ga'e inni akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu. Waan dhagni isaa guutuun addaateef namichi sun qulqulluu dha. ¹⁴ Inni garuu yeroo iita foon isaa keessaan diimatee mul'atu qabaatu xuraa'aa dha. ¹⁵ Lubichi yeroo foon diimatee mul'atu argutti akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; foon diimate xuraa'aa dha; namichis lamxii qaba. ¹⁶ Yookaan yoo foon diimaan geed-daramee addaate namichi lubatti of argisiisuu haa dhaqu. ¹⁷ Lubnis isa haa qoru; yoo madaan sun addaate lubichi akka namichi madaa'e sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichis ni qulqullaa'a.

¹⁸ "Namni gogaa isaa irraa dhullaa yoo qabaatee dhullaan sun fayyee jiraate, ¹⁹ yoo iddoo dhullaan ture sanatti iiti adiin yookaan baaroleen diimaan adiin mul'ate inni lubatti of haa argisiisu. ²⁰ Lubnis isa haa qoru; kunoo yoo wanni sun waan gogaa keessa darbee foon seene fakkaatee rifeensi isa keessaas addaate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu. Wanni kun dhukkuba lamxii iddoo dhullaan turetti ba'ee dha. ²¹ Garuu yommuu lubni baarolee sana qorutti, kunoo yoo rifeensi adiin irra hin jiraatinii fi yoo baaroleen sun utuu gogaa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubni kophaatti baasee bultii torba isa haa tursu. ²² Yoo baaroleen sun gogaa irra faffaca'e, lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun dhukkuba namatti darbuu dha. ²³ Garuu baaroleen sun

yoo hin geeddaraminii fi yoo hin faffaca'in, inni godaannisa dhullaa sanaa ti; lubnis akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu.

²⁴ “Yoo namni gogaa isaa irraa gubaa qabaa-tee foon diimaa iddoo gubamaa sanaa irratti baaroleen diimaan adiin yookaan adiin mul'ate, ²⁵ lubni baarolee sana haa qoru; kunoo yoo rifeensi achi irra jiru addaatee baaroleen sunis gogaa keessa darbee foon seene wanni kun lamxii iddoo gubate sana irratti ba'uu dha. Lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. ²⁶ Garuu yoo lubni iddoo gubate sana qoree rifeensi adiin baarolee sana irra hin jiraatinii fi yoo baaroleen sun utuu gogaa keessa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubichi namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. ²⁷ Guyyaa torbaffaatti lubichi isa haa qoru; yoo baaroleen sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubni sun akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. ²⁸ Ta'us yoo baaroleen sun hin geeddaraminii fi utuu gogaa irra hin faffaca'in bade wanni kun iitoo gubaa sana keessa ba'ee dha. Lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni kun godaannisa gubaa sanaa ti.

²⁹ “Yoo dhiirri yookaan dubartiin mataa irraa yookaan areeda irraa madaa qabaatan, ³⁰ lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo madaan sun gogaa keessa darbee foon seenee rifeensi achi irra jiru keelloo fakkaatee qaqaal'ate, lubichi akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun hooqxoo mataa yookaan areedaa kan namatti

darbuu dha. ³¹ Garuu yeroo lubni madaa akkanaa qorutti kunoo yoo madaan sun waan gogaa darbee foon seene hin fakkaatinii fi yoo rifeensi gurraachi tokko iyyuu madaa sana irra hin jiraatin lubni sun namicha hooqxoona qabe sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. ³² Guyyaa torbaffaatti lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoona sun hin faffaca'in, yoo rifeensi keelloon achi irra hin jiraatinii fi hooqxoona sun waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin, ³³ namichi sun iddoo madaa'e sana qofa dhiisee mataa isaa haa haadatu; lubni sunis ammas namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. ³⁴ Guyyaa torbaffaattis lubni sun hooqxoo sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoona sun gogaa irra hin faffaca'inii fi waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin lubichi akka namichi sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichi sun wayyaa isaa haa miiccatu; innis ni qulqullaa'a. ³⁵ Garuu erga akka namichi qulqulluu ta'e labsamee booddee yoo hooqxoona sun gogaa irra faffaca'e, ³⁶ lubni isa haa qoru; kunoo yoo hooqxoona sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi rifeensa keelloo sakatta'uu hin qabu; namichi sun xuraa'aa dha. ³⁷ Garuu akka hubannaa lubichaatti hooqxoona sun geeddaramuu baatee rifeensi gurraachi irratti biqillaan hooqxoona sun fayyeera; namichis qulqulluu dha; lubnis akka inni qulqulluu ta'e haa labsu.

³⁸ "Yommuu dhiirri yookaan dubartiin gogaa dhagna isaa irraa baarolee qabaatanitti, ³⁹ lubni isaan haa qoru; kunoo yoo baaroleen sun adii

daalacha ta'e kun cittoo gogaa irratti ba'e kan nama hin miinee dha; namichis qulqulluu dha.

⁴⁰ "Namni yoo rifeensi mataa isaa dhumees molaa'e inni qulqulluu dha. ⁴¹ Yoo rifeensi mataa isaa fuula duraan irraa dhumees molaa'es inni qulqulluu dha. ⁴² Garuu inni yoo moluu mataa isaa irraa yookaan moluu adda isaa irraa madaa adii diimatu qabaate wanni kun lamxii moluu mataa isaa yookaan moluu adda isaa keessaa ba'uu dha. ⁴³ Lubni isa haa qoru; kunoo yoo madaan iita'e kan mataa isaa irraa yookaan adda isaa irraa sun akkuma lamxii gogaa irratti ba'ee adii diimatu ta'e, ⁴⁴ namichi dhukkubsataa fi xuraa'aa dha. Sababii madaa mataa namichaa irra jiru sanaatiifis akka namichi xuraa'aa ta'e lubni sun haa labsu.

⁴⁵ "Namni lamxii akkasii qabu uffata tatarsa'aa haa uffatu; rifeensa mataa isaatti waa hin maratin; afaan isaas haguuggatee, 'Ani xuraa'aa dha! Ani xuraa'aa dha!' jedhee haa iyyu. ⁴⁶ Inni hamma dhukkubni sun irra jirutti xuraa'aa dha; kophaa isaa haa jiraatu; qubata keessaas ba'ee ala haa jiraatu.

Lamxii Uffata Irratti Mul'atu

⁴⁷ "Yoo uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame kam iyyuu, ⁴⁸ uffanni quncee talbaa irraa yookaan suufii irraa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame kam iyyuu, gogaan yookaan wanni gogaa irraa hojjetame kam iyyuu lamxii qabaate, ⁴⁹ yoo dhukkubni uffata irra yookaan gogaa irra yookaan uffata dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irra

jiru sun magariisa ta'e yookaan diimate wanni kun waan lamxii ta'eef lubatti haa argisiifamu. ⁵⁰ Lubnis lamxii sana qoree mi'a dhukkubaan faalame sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. ⁵¹ Guyyaa torbaffaatti lubichi lamxii sana haa qoru; yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan uffata wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan gogaa waan kamiif iyyuu fayyadu irra faffaca'e wanni kun lamxii hamaa dha; mi'i sunis xuraa'aa dha. ⁵² Sababii lamxiin sun hamaa ta'eef lubichi uffata yookaan wayyaa suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kan dhukkuba sanaan faalame kam iyyuu haa gubu; mi'i sunis gubamuu qaba.

⁵³ "Garuu yeroo lubni lamxii sana qorutti kunoo yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame irra faffaca'uu baate, ⁵⁴ lubichi akka mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamu haa ajaju. Ergasii immoo mi'a sana kophaatti baasee ammas bultii torba haa tursu. ⁵⁵ Erga mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamee booddee lubichi mi'a sana haa qoru; lamxiin sun yoo faffaca'uu baate illee bifti isaa geeddaramuu baanaa uffanni sun xuraa'aa dha. Yoo lamxiin sun gama tokkoon yookaan gama kaaniin mi'a sana faalee jiraate, mi'i sun ibiddaan haa gubamu. ⁵⁶ Erga mi'i sun miiccamee booddee yeroo lubni qorutti yoo lamxiin sun badee jiraate lubichi iddoo lamxiidhaan faalame sana uffata yookaan

gogaa yookaan wayyaa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame irraa haa tarsaasu. ⁵⁷ Garuu yoo lamxiin sun deebi'ee uffata irratti yookaan wayyaa dha'ame irratti yookaan wal keessa loofame hojjetame irratti yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kam iyyuu irratti argame, lamxiin sun faffaca'aa jira; wannii lamxii qabu ibiddaan haa gubamu. ⁵⁸ Uffanni yookaan wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetame kan miiccamee lamxiin irraa bade kam iyyuu ammas haa miiccamu; innis ni qulqullaa'a."

⁵⁹ Wannii kun seera akka uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame, wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetamee lamxiidhaan faalame kam iyyuu xuraa'aa ta'ee fi akka hin ta'in labsuuf kennamee dha.

14

Dhukkuba Lamxii Irraa Qulqullaa'uu

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ² "Kun seera nama lamxii qabu tokkoof guyyaa inni itti qulqulleeffamuuf kennamee dha; namichi lubatti haa fidamu. ³ Lubni sun iddoo qubataa keessaa gad ba'ee namicha haa qoru. Kunoo, yoo namichi lamxii qabu sun fayyee jiraate, ⁴ lubichi akka sababii namicha qulqulleeffamu sanaatiif simbirroonni lubbuu qaban qulqulluun lamaa fi mukni birbirsaa, kirriin bildiimaa fi hiisophiin fidaman haa ajaju. ⁵ Lubni sunis ergasii akka simbirroota sana keessaa isheen tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti qalamtu haa

ajaju. ⁶ Innis simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee muka birbirsaa, kirrii bildiimaa fi hiisophii wajjin dhiiga simbirroo bishaan yaa’u irratti qalamte sanaa keessa haa cuuphu. ⁷ Lubichi namicha lamxii irraa qulqulleeffamu sanatti yeroo torba faffacaasee akka inni qulqulluu ta’e haa labsu; ergasii simbirroo lubbuu qabdu sana dirreetti gad haa dhiisu.

⁸ “Namichi qulqulleeffamu sun uffata isaa miiccachuu, rifeensa isaa hunda haaddachuu fi dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; akkasiin inni akka seeraatti qulqulluu ta’a. Ergasii iddoo qubataatti ol galuu danda’a; garuu bultii torba dunkaana isaatiin ala turuu qaba. ⁹ Guyyaa torbaffaattis rifeensa isaa hunda haaddachuu qaba; mataa isaa, areeda isaa, nyaara isaatii fi rifeensa isaa biraa haa haaddatu. Uffata isaas miiccatee dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; innis ni qulqullaa’a.

¹⁰ “Guyyaa saddeettaffaattis namichi sun korbeeyyii hoolaa kanneen hir’ina hin qabne lamaa fi hoolaa dhalaa waggaa tokkoo kan hir’ina hin qabne tokko, daakuu bullaa’aa iifii tokkoo kan zayitiidhaan sukkuumame irraa harka kudhan keessaa harka sadii kan kennaa midhaaniitiif ta’uu fi zayitii loogii tokkoo haa fidu. ¹¹ Lubni akka namichi qulqulluu ta’e labsu sun namicha qulqulleefamu sanaa fi kennaawwan isaa balbala dunkaana wal ga’ii irratti fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi’eessu.

¹² “Ergasiis lubichi korbeeyyii hoolaa sana keessaa tokko fuudhee aarsaa yakkaa godhee loogii zayitii tokko wajjin haa dhi’eessu; innis

aarsaa sochoofamu godhee fuula WAAQAYYOO duratti haa sochoosu. ¹³ Xobbaallaa hoolaa sanas iddoo aarsaan cubbuutii fi aarsaan gubamu itti qalamanitti haa qalu. Akkuma aarsaa cubbuu sana aarsaan yakkaas kan lubaa ti; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. ¹⁴ Lubichis dhiiga aarsaa yakkaa sana irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. ¹⁵ Lubni sun zayitii loogii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaatti haa naqu; ¹⁶ quba harka isaa mirgaas zayitii barruu harka isaa irra jiru keessa cuuphee quba isaatiin yeroo torba fuula WAAQAYYOO duratti haa facaasu. ¹⁷ Lubni sun zayitii barruu isaa irratti hafe irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamuu qabu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa, dhiiga aarsaa yakkaa sana irratti dabalee haa dibu. ¹⁸ Lubichi zayitii barruu harka isaa irratti hafe immoo mataa namicha qulqulleeffamuu sanaatti naqee fuula WAAQAYYOO duratti araara haa buusuuf.

¹⁹ “Ergasiis lubichi aarsaa cubbuu dhi’eessee namicha xuraa’ummaa ofii irraa qulqulleeffamu sanaaf araara haa buusu. Sana booddee lubni sun aarsaa gubamu haa qalu; ²⁰ kanas kennaa midhaanii wajjin iddoo aarsaa irratti dhi’eessee araara isaaf haa buusu; namichis qulqulluu ta’a.

²¹ “Ta’us namichi sun yoo hiyyeessa ta’ee waan kana dhi’eessuu hin dandeenye, akka sochoofamee araarri isaaf buufamuuf inni xob-

baallaa hoolaa tokko aarsaa yakkaa godhee daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame kan kennaa midhaaniitiif ta'u iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko zayitii loogii tokko wajjin haa fidu; ²² akkasumas waan fiduu danda'u jechuunis gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif kaan immoo aarsaa gubamuuf haa fidu.

²³ “Guyyaa saddeettaffaatti inni qulqul-laa'ummaa isaatiif balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula WAAQAYYOO duratti waan kana lubatti haa fidu. ²⁴ Lubni sunis xobbaallaa hoolaa aarsaa yakkaa sana zayitii loogii tokko wajjin fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula WAAQAYYOO duratti haa sochoosu. ²⁵ Xobbaallaa hoolaa sanas aarsaa yakkaatiif qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. ²⁶ Lubichis zayitii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaa irratti haa naqu; ²⁷ quba harka isaa mirgaatiinis zayitii barruu isaa irra jiru sana irraa yeroo torba fuula WAAQAYYOO duratti haa facaasu. ²⁸ Zayitii barruu isaa irra jiru irraa fuudhee idduma dhiiga aarsaa yakkaa ittiin tuqe sana jechuunis fixee gurra namicha qulqulleeffamu sanaa mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. ²⁹ Lubichis fuula WAAQAYYOO duratti araara isaaf buusuuf zayitii barruu isaa irratti hafe sana mataa namicha qulqulleeffamu sanaa irratti haa naqu. ³⁰ Lubni sunis gugeewwan

yookaan gugee sosookkee namichi dhi'eessuu danda'u haa dhi'eessu; ³¹ isaan kanneen keessaas tokko aarsaa cubbuutiif, kaan immoo aarsaa gubamuuf, kennaa midhaanii wajjin haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubichi namicha qulqulleeffamu sanaaf fuula WAAQAYYOO duratti araara ni buusa."

³² Kun seera nama lamxii gabaatee waan ittiin qulqulleeffamu baasuu hin dandeenyeef kennamee dha.

Lamxii Irraa Qulqulleessuu

³³ WAAQAYYOS Musee fi Arooniin akkana jedhe; ³⁴ "Yommuu isin biyya Kana'aan kan ani akka dhaalaatti isiniif kennu sana seentanii anis mana biyya sanaa keessaa tokkotti dhukkuba lamxii facaasutti, ³⁵ abbaan mana sanaa deemee, 'Ani mana koo keessatti waan lamxii fakkaatu tokko argeera' jedhee lubatti haa himu. ³⁶ Lubichis akka wannii mana sana keessa jiru tokko iyyuu xuraa'aa dha jedhamee hin labsamneef utuu lamxii sana qoruuf ol hin seenin dura akka mana sana keessaa mi'i gad baafamu haa ajaju. Ergasii lubichi ol seenee manicha haa qoru. ³⁷ Innis lamxii keenyan manaa irra jiru haa qoru; yoo wannii sun dhooqa magariisa yookaan diimatu gabaatee keenyan manaa keessa gad seene, ³⁸ lubichi mana sana keessaa balbalaan gad ba'ee bultii torbaaf mana sana haa cufu. ³⁹ Guyyaa torbaffaatti lubichi mana sana qoruuf haa deebi'u. Kunoo yoo lamxiin sun keenyan manaa irratti babal'atee jiraate, ⁴⁰ lubichi akka dhagaawwan faalaman achi keessaa baafamanii lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti gataman haa ajaju. ⁴¹ Akka

keenyan mana sanaa karaa keessaatiin guutummaatti soqamee wanni irraa hooqame sunis lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti gad gatamu haa godhu. ⁴² Iddoo dhagaawwan sun hooqamanii ba'an sanas dhagaawwan haaraa fidanii iddoo haa buusan; dhoqqee haaraadhaanis manicha haa maragan.

⁴³ “Yoo lamxiin sun erga dhagaawwan ba'anii manichi hooqamee maragamee booddee deebi'ee mana keessatti mul'ate, ⁴⁴ lubichi dhagee haa qoru; lamxiin sun kunoo yoo mana keessa babal'atee jiraate, kun lamxii hamaa dha; manichis xuraa'aa dha. ⁴⁵ Manni sun haa diigamu; dhagaan isaa, mukni isaa akkasumas maraggiin isaa hundinuu lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti haa gatamu.

⁴⁶ “Namni yoo utuu manichi cufamee jiruu ol seene, namni sun hamma galgalaatti xuraa'aa dha. ⁴⁷ Namni mana sana seenee rafe yookaan keessatti waa nyaate uffata isaa haa miiccatu.

⁴⁸ “Garuu yoo lubni lamxii sana qoruudhaaf dhufee erga manichi maragamee booddee lamxiin sun babal'achuu baate waan lamxiin sun badeef lubni sun akka manni sun qulqul-laa'e haa labsu. ⁴⁹ Innis manicha qulqulleessuuf simbirroo lama, muka birbirsaa, kirrii bildiimaa fi hiisophii haa dhi'eessu. ⁵⁰ Innis simbirroo sana keessaa tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti haa qalu. ⁵¹ Ergasiis birbirsaa, hiisophii, kirrii bildiimaa fi simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee dhiiga simbirroo qalamtee fi bishaan yaa'u keessa cuuphee yeroo torba

mana sanatti haa facaasu. ⁵² Innis dhiiga simbirrootiin, bishaan yaa'uun, simbirroo jirtuun, birbirsaan, hiisophii fi kirrii bildiimaadhaan manicha haa qulqulleessu. ⁵³ Simbirroo jirtuu immoo magaalaan alatti baasee dirreetti gad haa dhiisu. Haala kanaanis manichaaf araara buusa; manichis ni qulqullaa'a."

⁵⁴ Kun seera dhukkuba lamxiitii fi hooqxoodhaaf, ⁵⁵ lamxii wayyaa irratti yookaan mana keessatti mul'atuuf, ⁵⁶ iitoodhaaf, finniisaaf yookaan baaroleedhaaf, ⁵⁷ akka wanni tokko qulqulluu yookaan xuraa'aa ta'e addaan baasuuf kennamee dha.

Kun seera lamxiidhaaf kennamee dha.

15

Dhangala'aa Dhagna Keessaa Ba'ee Nama Xureessu

¹ WAAQAYYO Musee fi Arooniin akkana jedhe; ² "Akkana jedhaatii Israa'elootatti himaa; 'Namni kam iyyuu dhangala'aa saala isaa keessaa ba'u yoo qabaate, inni sababii dhangala'aa sanaatiifuu xuraa'aa dha. ³ Dhangala'aan sun ittuma fufee saala isaa keessaa ba'us dhaabatus namicha inuma xureessa. Akki itti dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun isa xureessus kanaa dha.

⁴ "'Sireen namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u irra ciisu hundinuu xuraa'aa ta'a; wanni inni irra taa'u hundinuus xuraa'aa ta'a. ⁵ Namni siree namicha sanaa tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

⁶ Namni waan namichi dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun irra taa'e irra taa'u kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

⁷ “ ‘Namni nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sana tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

⁸ “ ‘Yoo namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun nama qulqullaa'aa kamitti iyyuu tufe, namichi itti tufame sun uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

⁹ “ ‘Kooraan namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun irra taa'u hundinuu xuraa'aa ta'a. ¹⁰ Namni waan isa jala ture tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni isaan kanneen lafaa fuudhu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

¹¹ “ ‘Namni namichi dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun utuu harka isaa bishaaniin hin dhiqatin tuqu kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

¹² “ ‘Okkoteen suphee kan namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun tuqu haa caccab-samu; mi'i muka irraa hojjetame kam iyyuu bishaaniin haa dhiqamu.

¹³ “ ‘Namni yommuu dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u irraa qulqulleeffamutti akka seeraatti qulqulleeffamuu isaatiif bultii torba haa

lakkaa'atu; uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaan yaa'uun haa dhiqatu; innis ni qulqullaa'a. ¹⁴ Innis guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama qabatee fuula WAAQAYYOO dura dhufee balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa kennu. ¹⁵ Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubni sun sababii dhangala'aa nama sanaatiif fuula WAAQAYYOO duratti araara buusa.

¹⁶ “ ‘Namni tokko yommuu afeetaa dhangalaasutti dhagna isaa guutuu bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ¹⁷ Uffanni yookaan itilleen afeetaan tuqu kam iyyuu bishaaniin haa miiccamu; mi'i sun hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ¹⁸ Namni yoo niitii tokko wajjin ciisee afeetaa dhangalaase, lamaan isaanii iyyuu bishaaniin dhagna isaanii haa dhiqatan; isaan hamma galgalaatti xuraa'oo ta'u.

¹⁹ “ ‘Dubartiin yoo dhangala'aa dhiigaa kan yeroo isaa eeggatee dhagna ishee keessaa ba'u qabaatte, isheen xuraa'ummaa xurii ji'aa isheetiin bultii torba turti; namni ishee tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

²⁰ “ ‘Wanni isheen yeroo xurii isheetti irra ciiftu xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuus xuraa'aa ta'a. ²¹ Namni siree ishee tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ²² Namni waan isheen irra teessu tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. ²³ Namni yoo sirees ta'u waan

isheen irra taa'aa turte kam iyyuu tuqe inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

²⁴ “ ‘Namni yoo ishee wajjin ciisee xuraa'ummaan ishee isa tuqe, inni bultii torba xuraa'aa ta'a; sireen inni irra ciisu kam iyyuus xuraa'aa ta'a.

²⁵ “ ‘Dubartiin tokko yoo yeroo xurii ji'aa ishee malee guyyaa baay'eedhaaf dhangala'a dhiigaa qabaatte yookaan yoo dhangala'a dhiigaa kan yeroo xurii ishee booddees ittuma fufu qabaatte isheen akkuma yeroo xurii ishee sanatti hamma dhangala'aan sun jirutti xurooftuu taati.

²⁶ Sireen isheen yeroo dhangala'aan ishee ittuma fufee yaa'utti irra ciiftu akkuma siree ishee kan yeroo xurii ji'aa ishee sanaatti xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuu akkuma yeroo xurii isheetti xuraa'aa ta'a. ²⁷ Namni isaan tuqu kam iyyuu ni xuraa'a; inni uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a.

²⁸ “ ‘Isheen erga dhangala'aa ishee irraa qulqullooftee booddee guyyaa torba haa lakkaa'attu; ergasii immoo akka seeraatti ni qulqulloofti. ²⁹ Isheenis guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosoockee lama fuutee, balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fiddu. ³⁰ Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif, kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis sababii xuraa'ummaa dhangala'aa isheetiif fuula WAAQAYYOO duratti araara buusa.

³¹ “ ‘Isin akka Israa'eloonni iddoo bultii koo kan gidduu isaanii jiru sana xureessuudhaan xu-

raa'ummaa isaaniitiin hin duuneef waan isaan xureessu irraa addaan isaan baasuu qabdu.'”

³² Wanni kun seera nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'uuf, nama afeetaan saala isaa keessaa ba'u xureessuuf, ³³ dubartii xurii ji'aa qabduuf, dhiira yookaan dubartii dhangala'aan saala keessaa ba'uu fi nama dubartii akka seer-aatti qulqulluu hin ta'in tokko wajjin ciisu kamiif iyyuu kennamee dha.

16

Guyyaa Itti Araarri Bu'u

16:2-34 kwf - Lew 23:26-32; Lak 29:7-11

¹ WAAQAYYOS du'a ilmaan Aroon kanneen yeroo fuula WAAQAYYOO duratti dhi'aatanitti du'an sana lamaanii booddee Museetti dubbate. ² WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; “Sababii ani teessoo araaraa gararraatti duumessaan mul'adhuuf akka obboleessi kee Aroon yeruma fedhetti gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu kan golgaa keessa fuula teessoo araaraa dura taabota irra jiru sanaa ol hin seenne itti himi; yoo kanaa achii inni ni du'a.

³ “Akki Aroon itti Iddoo Iddoo Hunda Caalaa qulqulluu sana seenu kanaa dha: Aarsaa cubbuutiif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fidu. ⁴ Innis kittaa quncee talbaa irraa hojjetame qulqulluu isaatii fi uffata dhagna isaatti aanu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa kaa'atu. Sabbata quncee talbaa irraa hojjetame hidhatee marata mataa kan quncee talbaa irraa hojjetames haa maratu; kunneen uffata qulqulluu dha. Kanaafuu inni utuu

uffata sana hin uffatin dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu. ⁵ Waldaa saba Israa’el irraas aarsaa cubbuutiif korommii re’ee lama, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fuudhu.

⁶ “Aroon aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi’eessee ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu. ⁷ Ergasiis re’oota lamaan sana fuudhee balbala dunkaana wal ga’ii irratti fuula WAAQAYYOO duratti haa dhi’eessu. ⁸ Aroonis re’oota sana lamaanitti ixaa haa buusu; ixaa tokko WAAQAYYOO, kaan immoo re’ee gad lakkifamuuf haa buusu. ⁹ Aroonis re’ee ixaan WAAQAYYOO irra bu’e sana fidee aarsaa cubbuu godhee haa dhi’eessu. ¹⁰ Garuu re’een akka re’ee gad lakkifamu ta’uuf ixaadhaan filatame sun akka re’ee gad lakkifamu tokkootti gammoojjiitti gad ari’amuudhaan akka araara buusuuf utuu lubbuudhaan jiruu fuula WAAQAYYO duratti haa dhi’eeffamu.

¹¹ “Aroonis aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi’eessee ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu; dibicha sanas cubbuu ofii isaatiif haa qalu. ¹² Innis girgiraa barbadaa ibiddaa iddoo aarsaa kan fuula WAAQAYYOO dura jiru irraa itti guutame tokko fuudhee ixana urgaa’aa daakamee bullaa’es konyee lama fuudhee golgaa sana keessa haa seenu. ¹³ Innis akka hin duuneef, akka aarri ixana sanaa teessoo araaraa kan dhuga ba’umsaa gubbaa jiru sana haguuguuf ixana sana ibidda fuula WAAQAYYOO dura jirutti haa naqu. ¹⁴ Dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee karaa fuulduraatiin teessoo araaraatti quba isaatiin haa facaasu;

ergasii immoo dhiiga isaa fuudhee fuula teessoo araaraa duratti yeroo torba quba isaatiin haa facaasu.

¹⁵ “Re’ee sanas aarsaa cubbuu sabaa godhee haa qalu; dhiiga isaas fuudhee golgaa keessa seenuudhaan akkuma dhiiga dibicha sanaa godhe sana haa godhu; dhiiga sanas teessoo araaraa irrattii fi fuula teessoo araaraa duratti haa facaasu. ¹⁶ Cubbuun isaanii waanuma fedhe ta’u illee inni sababii xuraa’ummaa fi fincila saba Israa’eliif Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana haala kanaan araara haa buusu; dunkaana wal ga’ii kan xuraa’ummaa isaanii keessa isaan gidduu jiruufis akkasuma haa godhu. ¹⁷ Yeroo Aroon Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana keessatti araara buusuuf ol seenee jalqabee hamma inni ofii isaatiif, warra mana isaa jiranii fi waldaa Israa’el hundaaf araara buusee gad ba’utti namni tokko iyyuu dunkaana wal ga’ii keessatti hin argamin.

¹⁸ “Ergasiis iddoo aarsaa kan fuula WAAQAYYOO dura jiru sanatti gad ba’ee iddoo aarsaa sanaaf araara haa buusu. Innis dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee, dhiiga re’ee sanaa irraas fuudhee gaanfa iddoo aarsaa sanaa hunda irratti haa naqu. ¹⁹ Innis iddoo aarsaa sana xuraa’ummaa saba Israa’el irraa qulqulleessee addaan baasuuf dhiiga sana irraa quba isaatiin yeroo torba iddoo aarsaa irratti haa facaasu.

²⁰ “Aroon erga Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana, dunkaana wal ga’iitii fi iddoo aarsaatiif araara buusee raawwatee booddee re’ee lubbuudhaan jiru sana gara fuulduraatti haa dhi’eessu. ²¹ Innis harka isaa lamaanuu

mataa re'ee lubbuudhaan jiru sanaa irra kaa'ee achi irratti hamminaa fi fincila saba Israa'el jechuunis cubbuu isaanii hunda hima. Yakka hundas mataa re'ee sanaa irra kaa'ee re'ee sana nama hojii kanaaf filatame tokkotti kennee gara gammoojjiitti haa ari'u. ²² Re'een sunis cubbuu isaanii hunda of irratti baatee gara lafa namni hin dhaqneetti geessa; namichis gammoojjii keessatti isa gad dhiisa.

²³ "Ergasiis Aroon dunkaana wal ga'ii seenee uffata quncee talbaa irraa hojjetame kan utuu Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana hin seenin uffate sana baafatee achumatti haa dhiisu. ²⁴ Innis lafa qulqulluu tokkotti dhagna isaa bishaaniin dhiqatee uffata isa haa uffatu; ergasii immoo gad ba'ee ofii isaatii fi saba sanaaf araara buusuuf, ofii isaatiif aarsaa gubamu, saba sanaafis aarsaa gubamu haa dhi'eessu. ²⁵ Cooma aarsaa cubbuu illee iddoo aarsaa irratti haa gubu.

²⁶ "Namichi re'ee sana akka re'ee gad lakki-famu tokkootti gad dhiisu sun wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. ²⁷ Dibichii fi re'een aarsaa cubbuutiif dhi'eeffaman kanneen dhiigni isaanii araara buusuuf Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluutti fidame sun qubata keessaa haa baafaman; gogaan isaanii, foonii fi mi'i garaa isaanii haa gubamu. ²⁸ Namichi wantoota kanneen gubus uffata isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a.

²⁹ "Seerri bara baraan isiniif kenname kanaa

dha: Dhalataa biyyaas ta'u alagaan isin gidduu jiraatu guyyaa kurnaffaa ji'a torbaffaatti gad of haa qabu; hojii tokko iyyuus hin hojjetin. ³⁰ Sababiin isaa isin qulqulleessuuf guyyaan kun guyyaa itti araarri bu'u dha; ergasiis isin fuula WAAQAYYOO duratti cubbuu keessan hunda irraa ni qulqullooftu. ³¹ Kun waan sanbata boqonnaa ta'eef isin gad of deebisuu qabdu; innis seera bara baraa ti. ³² Lubni iddoo abbaa isaa bu'ee luba ol aanaa ta'uuf dibamee muudamu araara buusuu qaba; innis wayyaa qulqulluu kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, ³³ Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuf, dunkaana wal ga'iitiif, iddoo aarsaatiif, lubootaa fi miseensota waldaa hundaafis araara haa buusu.

³⁴ "Seerri bara baraan isiniif kenname kanaa dha: Kunis akka cubbuu Israa'elootaa hundaaf waggaatti yeroo tokko araarri buufamuuf."

Wanni sunis akkuma WAAQAYYO Musee ajajetti hojjetame.

17

Dhiiga Nyaachuun Dhowwaa dha

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² "Aroonii fi ilmaan isaatti, saba Israa'el hundattis akkana jedhii himi; 'Wanni WAAQAYYO ajaje kunoo kana: ³ Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yoo qubata keessatti yookaan qubataan alatti sangaa yookaan hoolaa yookaan re'ee qalee ⁴ dunkaana qulqulluu WAAQAYYOO duratti aarsaa godhee WAAQAYYOOF dhi'eessuuf balbala dunkaana wal ga'iitti fiduu baate namichi sun dhiiga dhangalaase sanatti ni

gaafatama; inni dhiiga dhangalaaseeraatii saba isaa keessaa haa balleeffamu. ⁵ Kunis akka Israa'eloonni aarsaawwan amma alatti dhi'eessaa jiran kana WAAQAYYOOF fidaniif. Isaanis aarsaawwan kanneen aarsaa nagaa godhanii WAAQAYYOOF dhi'eessuuf balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fidan. ⁶ Lubichis dhiiga sana iddoo aarsaa WAAQAYYOO kan balbala dunkaana wal ga'ii irra jiru sanatti haa facaasu; cooma isaas urgaa WAAQAYYOTTI tolu godhee haa gubu. ⁷ Isaanis si'achi waaqota tolfamoo bifa re'ee kanneen duukaa bu'anii sagaagalaa turan sanaaf aarsaa isaanii tokko illee dhi'eessuu hin qaban; kunis isaaniif dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a.'

⁸ “Akkanas isaaniin jedhi; ‘Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan isaan gidduu jiraatu kam iyyuu yoo aarsaa gubamu yookaan qalma dhi’eessee ⁹ balbala dunkaana wal ga’ii duratti WAAQAYYOOF aarsaa dhi’eessuuf fiduu baate namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu.

¹⁰ “‘Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu isaanii jiraatu kam iyyuu dhiiga yoo nyaate, ani nama dhiiga nyaate sana fuula ittin hammaa dha; saba isaa keessaas isa nan balleessa. ¹¹ Sababii jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga keessa jiruuf ani ittiin araara lubbuu keessaniif buusuudhaaf dhiiga sana iddoo aarsaa irratti isinii kenneera; wanni jireenya namaatiif araara buusus dhiiga. ¹² Kanaafuu ani Israa’elootaan, “Isin keessaa namni tokko iyyuu dhiiga hin nyaatin

yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu dhiiga hin nyaatin” nan jedha.

¹³ “Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu kan bineensa yookaan simbira nyaatamu adamsu kam iyyuu dhiiga waan sanaa dhangalaasee biyyoo itti haa deebisu; ¹⁴ jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga isaa ti. Sababiin ani Israa’elootaan, “Waan jireenyi waan lubbuu qabu hundaa dhiiga isaa ta’eef isin dhiiga waan lubbuu qabu tokko illee hin nyaatinaa; namni dhiiga nyaatu kam iyyuu saba keessaa haa balleffamuu” jedheefis kanuma.

¹⁵ “Namni kam iyyuu dhalataa biyyaas ta’u alagaan waan du’ee argame yookaan bineensi ciccire nyaatu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa’aa dha; ergasii ni qulqullaa’a. ¹⁶ Yoo uffata isaa miiccachuu fi dhagna isaa dhiqachuu baate garuu inni cubbuu sanatti ni gaafatama.’ ”

18

Wal Bira Ga’uu Seeraan Alaa

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Akkana jedhii Israa’elootatti himi; ‘Ani WAAQAYYO Waaqa keessan. ³ Isin waan isaan biyya Gibxi, biyya isin keessa jiraachaa turtan sana keessatti hojjetan hin hojjetinaa; waan biyya Kana’aan, biyya ani itti isin galchuuf jiru keessatti hojjetamus hin hojjetinaa. Seera isaanii duukaa hin bu’inaa. ⁴ Isin seera kootiif ajajamaa;

ajaja koos sirriitti eegaa; ani WAAQAYYO Waaqa keessanii dha. ⁵ Ajaja koo fi seera koo eegaa; namni isaaniif ajajamu isaaniin jiraataatii; ani WAAQAYYO.

⁶ “ ‘Namni kam iyyuu fira dhiigaa kam iyyuu wajjin wal bira ga’uuf itti hin dhi’aatin; ani WAAQAYYO.

⁷ “ ‘Haadha kee wajjin wal bira ga’uudhaan abbaa kee hin salphisin; isheen haadha kee ti; ishee wajjin wal bira hin ga’in.

⁸ “ ‘Niitii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wannu kun abbaa kee salphisa.

⁹ “ ‘Isheen manuma keettis ta’u yookaan alatti dhalattu illee obboleettii kee, intala abbaa keetii yookaan haadha keetii wajjin wal bira hin ga’in.

¹⁰ “ ‘Intala ilma keetii yookaan intala intala keetii wajjin wal bira hin ga’in; wannu kun si salphisa.

¹¹ “ ‘Intala niitii abbaa keetii kan abbaa keetiif dhalatte wajjin wal bira hin ga’in; isheen obboleettii kee ti.

¹² “ ‘Obboleettii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; isheen abbaa keetiif fira dhiigaa ti.

¹³ “ ‘Obboleettii haadha keetii wajjin wal bira hin ga’in; isheen haadha keetiif fira dhiigaa ti.

¹⁴ “ ‘Wal bira ga’uuf jettee niitii obboleessa abbaa keetiitti dhi’aattee isa hin salphisin; isheen niitii obboleessa abbaa keetii ti.

¹⁵ “ ‘Niitii ilma keetii wajjin wal bira hin ga’in. Isheen niitii ilma keetii ti; ishee wajjin wal bira hin ga’in.

¹⁶ “ ‘Niitii obboleessa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wannu sun obboleessa kee salphisa.

17 “ ‘Dubartii tokkoo fi intala ishee wajjin wal bira hin ga’in. Intala ilma dubartii sanaa yookaan intala intala ishee wajjin wal bira hin ga’in; isaan isheedhaaf fira dhiigaa ti; wannii kun jal’ina.

18 “ ‘Utuu niitiin kee lubbuudhaan jirtuu obboleettii ishee masaanuu ishee gootee hin fuudhin; ishee wajjinis wal bira hin ga’in.

19 “ ‘Yeroo dubartiin tokko xuraa’ummaa xurii ji’aa of irraa qabdutti, bira ga’uudhaaf jettee isheetti hin dhi’aatin.

20 “ ‘Niitii namaa wajjin wal bira geessee isheedhaan of hin xureessin.

21 “ ‘Ijoollee kee keessaa tokko illee akka Moolekiif aarsaa ta’aniif hin kennin; ati maqaa Waaqa keetii hin xureessin. Ani WAAQAYYO.

22 “ ‘Akka namni dubartii wajjin ciisu ati dhiira wajjin hin ciisin; wannii kun hojii jibbisiisaa dha.

23 “ ‘Horii kam iyyuu wajjin wal bira geessee of hin xureessin; dubartiin horii wajjin wal bira ga’uuf ofii ishee itti hin kennin; kun waan karaa irraa goree dha.

24 “ ‘Sababii namoonni ani ari’ee isin duraa baasuuf jiru kunneen haala kanaan xuraa’aniif isin karaa kanneen keessaa kamiin iyyuu of hin xureessinaa.

25 Lafti iyyuu xuroofteerti; kanaafuu ani sababii cubbuu isheetiifan ishee adabe; laftis jiraattota ishee ni tufti.

26 Isin garuu ajaja koo fi seera koo eegaa. Dhalataan biyyaatiif fi alagoonni isin gidduu jiraatanis waan jibbisiisaa kana keessaa kam iyyuu hin hojjetin.

27 Namoonni isiniin dura biyya sana keessa jiraatanis waan kana hunda hojjetanii akkasiin

biyyattiin xuroofte. ²⁸ Isinis lafa kana yoo xureessitan, lafti akkuma saboota isin dura turan tufta sana isiniin illee ni tufti.

²⁹ “‘Namni wantoota jibbisiisoo kanneen keessaa tokko illee hojjetu kam iyyuu saba isaa keessaa haa balleeffamu. ³⁰ Ajaja koo eegaa; barteewwan jibbisiisoo isin dura hojjetamaa turan sana keessaa tokko illee duukaa buutanii ittiin of hin xureessinaa; ani WAAQAYYO Waaqa keessan.’”

19

Seera Adda Addaa

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Akkana jedhii waldaa saba Israa’el hundatti himi; ‘Ani WAAQAYYO Waaqni keessan qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta’aa.

³ “Tokkoon tokkoon keessan haadha keessanii fi abbaa keessaniif ulfina kennaa; Sanbatoota koos eegaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

⁴ “‘Gara waaqota tolfamootti hin deebi’inaa yookaan sibiila baqfame irraa ofii keessaniif waaqota hin tolfatinaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

⁵ “‘Yommuu aarsaa nagaa WAAQAYYOOF dhi’eessitanitti akka aarsaan keessan fudhatama isiniif argatu godhaatii dhi’eessaa. ⁶ Aarsaan isin dhi’eessitanis guyyuma sana yookaan guyyaa itti aanu haa nyaatamu; garuu wanni hafee hamma guyyaa sadaffaatti ture haa gubamu. ⁷ Waan kana keessaa tokko iyyuu yoo guyyaa sadaffaatti nyaatame xuraa’aa dha; fudhatamas hin argatu. ⁸ Namni waan sana nyaatu sababii waan WAAQAYYOON qulqulleeffame xureesseef

itti gaafatama; namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu.

9 “ ‘Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabattanitti hamma daariitti hin haaminaa; garmii isaa illee hin funaannatinaa. 10 Qarmii iddoo dhaabaa wayinii keetii hin funaanin yookaan ija wayinii keetii kan harca’e hin funaanin. Hiyyeeyyii fi alagootaaf dhiisaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

11 “ ‘Hin hatinaa.

“ ‘Hin sobinaa.

“ ‘Walis hin gowwoomsinaa.

12 “ ‘Sobaan maqaa kootiin hin kakatinaa; akkasiinis maqaa Waaqa keessanii hin xureessinaa. Ani WAAQAYYO.

13 “ ‘Ollaa kee gowwoomsitee waa irraa hin fudhatin yookaan hin saamin.

“ ‘Mindaa nama qaxarame tokkoo hamma bari’utti of bira hin bulchin.

14 “ ‘Nama gurra duudaa hin abaarin yookaan nama jaamaa dura gufuu hin kaa’in; garuu Waaqa kee sodaadhu. Ani WAAQAYYO.

15 “ ‘Murtii hin jal’isinaa; nama wal caalchisu-udhaan gara hiyyeessaa hin gorinaa; nama gud-daafis hin looginaa; ollaa keetiif garuu murtii qajeelaa kenni.

16 “ ‘Saba kee gidduutti hamii hin facaasin.

“ ‘Waan jireenya ollaa keetii balaa irra buusu hin hojjetin. Ani WAAQAYYO.

17 “ ‘Garaa keetti obboleessa kee hin jibbin; akka cubbuu isaa keessatti qooda hin qabaanneef ollaa kee ifaan ifatti itti dheekkami.

18 “ ‘Saba kee keessaa nama tokkotti iyyuu haaloo hin ba’in yookaan haaloo itti hin qabatin; ollaa kee garuu akkuma ofii keetiitti jaalladhu. Ani WAAQAYYO.

19 “ ‘Sirna koo eegaa.

“ ‘Horii gosa gosaa walitti hin diqaalomsinaa.

“ ‘Midhaan gosa lama lafa qotiisaa keessanitti hin facaasinaa.

“ ‘Wayyaa waan lama irraa hojjetame hin uffatinaa.

20 “ ‘Namni garbittii nama biraaf kaadhimamte kan hin furamin yookaan bilisummaan ishee hin kennaminiif wajjin yoo wal bira ga’e isaan ad-abamuu qabu; ta’us waan dubartiin sun hin bilisoominiif isaan hin ajjeefamin. 21 Namichi sun garuu korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif gara balbala dunkaana wal ga’iitti WAAQAYYOOF haa fidu. 22 Lubichis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaa sanaan cubbuu namichi hojjete sanaaf fuula WAAQAYYOO duratti araara haa buusu; cubbuun namichaas ni dhiifamaaf.

23 “ ‘Isin yommuu biyyattiitti galtanii muka ija kennu kan gosa hundaa dhaabdanitti, akka waan iji isaa dhowwameetti fudhadhaa. Isin akka waan iji sun hamma waggaa sadiitti dhowwameetti ilaalaa; iji sun hin nyaatamin. 24 Waggaa afuraffaatti immoo iji isaa hundinuu ni qulqullaa’a; WAAQAYYOOFIS aarsaa galataa ta’a. 25 Waggaa shanaffaatti garuu ija isaa nyaachuu dandeessu. Haala kanaan oomishni keessan ni guddata. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

26 “ ‘Utuu dhiigni keessa jiruu foon kam iyyuu hin nyaatinaa.

“ ‘Tolcha yookaan falfala hin hojjetinaa.

27 “ ‘Rifeensa mataa keessanii naannessitanii hin haaddatinaa yookaan qarqara areeda keessaniis hin murmuratinaa.

28 “ ‘Nama du’eef jettanii dhagna keessan hin mammadeessinaa yookaan mallattoo tumaa tokko illee of irratti hin tolfatinaa. Ani WAAQAYYO.

29 “ ‘Akka lafti halalummaatti deebitee hammaan hin guutamneef intala kee akka isheen ejjitu gochuudhaan ishee hin salphisin.

30 “ ‘Sanbatoota koo eegaa; iddoo qulqulluu koos kabajaa. Ani WAAQAYYO.

31 “ ‘Isin akka hin xuroofneef ilaaltota bira hin deeminaa yookaan warra ekeraa dubbisan hin barbaadinaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

32 “ ‘Warra dulloomanii ka’i; jaarsaaf ulfina kenni; Waaqa kee sodaadhu. Ani WAAQAYYO.

33 “ ‘Yoo alagaan biyya keessan keessa isin wajjin jiraate isa hin cunqursinaa. ³⁴ Alagaan isin gidduu jiraatu sun akka dhalataa biyya keessaniitti haa ilaalamu. Akka ofii keessaniitti isa jaalladhaa; isinis biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

35 “ ‘Isin yommuu dheerina, ulfinaa fi baay’ina wayii safartanitti madaalii gowwoomsaatti hin fayyadaminaa. ³⁶ Safartuu fi madaalii dhugaatti, iifii* fi iinii† dhugaatti fayyadamaa. Ani

* **19:36** 19:36 Iifin tokko liitirii 22. † **19:36** 19:36 Iiniin tokko liitirii 4.

WAAQAYYO Waaqa keessan kan biyya Gibxii baasee isin fidee dha.

³⁷ “‘Ajajaa fi seera koo hunda eegaatii duukaa bu’aa. Ani WAAQAYYO.’”

20

Adabbii Cubbuun Fiduu

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ² “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni Israa’el yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kan ilmaan isaa keessaa Moolekiif kennu kam iyyuu haa ajjeefamu; sabni biyya sanaa dhagaadhaan isa haa tumu. ³ Sababii namichi sun ilmaan isaa Moolekiif kennuudhaan iddoo qulqulluu koo xureessee maqaa koo qulqulluu sana salphiseef, ani fuula itti hammaadhee saba isaa keessaa isa nan balleessa. ⁴ Sabni biyya sanaa yeroo namichi sun ilmaan isaa keessaa tokko Moolekiif kennutti yoo fuula irraa deebifatee isa ajjeesuu dhiise, ⁵ ani namicha sanaa fi maatii isaatti fuula hammaadhee isaa fi warra isa faana bu’anii sagaagaluudhaan Moolekitti of kennan hunda saba isaanii keessaa nan balleessa.

⁶ “‘Nama isaan duukaa bu’uudhaan sagaagaluuf jedhee gara ilaaltotaatii fi warra ekeraa dubbisaniitti deebi’utti ani fuula ittan hammaadha; saba isaa keessaa isa nan balleessa.

⁷ “‘Of qulqulleessaa; qulqullootas ta’aa; ani WAAQAYYO Waaqa keessaniitii. ⁸ Sirna koo eegaa; duukaa bu’aas. Ani WAAQAYYO isa isin qulqulleessuu dha.

⁹ “‘Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaare kam iyyuu haa ajjeefamu. Inni abbaa

isaa yookaan haadha isaa abaareeraatii dhiigni isaa matuma isaatti deebi'a.

10 " 'Yoo namni niitii nama biraa wajjin jechuunis niitii ollaa isaa wajjin sagaagale namichi sagaagalee fi niitiin sagaagalte sun haa ajjeefaman.

11 " 'Namni yoo niitii abbaa isaa wajjin ciise inni abbaa isaa salphiseera. Namichis, dubartiin sunis haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a.

12 " 'Yoo namni niitii ilma isaa wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu haa ajjeefaman. Isaan haraamuu dha; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a.

13 " 'Yoo namni akkuma dubartii wajjin ciisutti dhiira wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu waan jibbisiisaa hojjetaniiru. Isaan haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a.

14 " 'Namni tokko yoo intalaa fi haadha ishee fuudhe, wanni kun xuraa'ummaa dha. Akka isin gidduutti xuraa'ummaan akkasii hin argamneef namichii fi dubartoonni lamaan ibiddaan haa gubaman.

15 " 'Namni tokko yoo horii wajjin wal bira ga'e haa ajjeefamu; horii sana illee ajjeesaa.

16 " 'Yoo dubartiin horii kamitti iyyuu dhi'aattee horii sana wajjin wal bira geesse, dubartiin sunii fi horiin sun haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a.

17 " 'Namni tokko yoo obboleettii isaa jechuunis intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa fuudhee wal bira ga'an wanni kun salphina. Isaan utuma sabni isaanii arguu saba

isaanii keessaa haa balleeffaman; namichi kun obboleettii isaa salphiseera; itti gaafatamas.

18 “ ‘Namni tokko yoo yeroo dubartiin tokko xurii ji’aa of irraa qabdutti ishee bira ga’e, inni madda dhangala’aa ishee ifatti baaseera; isheenis madda dhangala’a ishee mul’ifteerti. Lamaan isaanii iyyuu saba isaanii keessaa haa balleeffaman.

19 “ ‘Obboleettii haadha keetii yookaan abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wanni sun fira dhiigaa salphisaatii; isin lamaanuus itti gaafatantu.

20 “ ‘Namni tokko yoo niitii eessuma isaa wajjin wal bira ga’e inni eessuma isaa salphiseera. Isaan itti gaafatamu; utuu ijoollee hin argatinis du’u.

21 “ ‘Namni tokko yoo niitii obboleessa isaa fuudhe, wanni kun hojii xuraa’ummaa ti; innis obboleessa isaa salphiseera. Isaan ijoollee malee hafu.

22 “ ‘Akka lafti ani akka isin keessa jiraattaniif itti isin fidu sun isin hin tufneef ajajaa fi seera koo hunda eegaa; duukaa bu’aas. 23 Isin bartee saboota ani fuula keessan duraa ari’ee baasuuf jiru kanneenii duukaa hin bu’inaa; sababii isaan wantoota kanneen hunda hojjetaniif ani isaan jibbeera. 24 Ani garuu, “Isin lafa isaanii ni dhaaltu; anis lafa aannanii fi damma baasu dhaala godhee isiniifin kenna” jedheera. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan kan saboota kaan irraa addaan isin baasee dha.

25 “ ‘Kanaafuu isin bineensa qulqullaa’aa fi xuraa’aa, simbirroo xuraa’aa fi qulqullaa’aa

addaan baasaa. Bineensa yookaan simbir-roo yookaan waan lafa irra munyuuqu kanneen ani isiniif xuraa'ota jedhee addaan baase kamiin iyyuu of hin xureessinaa. ²⁶ Sababii ani WAAQAYYO qulqulluu ta'ee fi akka isin kan koo taataniifis saboota kaan irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta'aa.

²⁷ “ ‘Dhiirri yookaan dubartiin ilaalan yookaan ekeraa dubbisan haa ajjeefaman. Isaan dha-gaadhaan haa tumaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a.’ ”

21

Seera Lubootaaf Kenname

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; “Akkana jedhiitii ilmaan Aroon luboota sanatti dubbadhu: ‘Lubni tokko nama fira isaa keessaa du'eef jedhee of hin xureessin; ² garuu firoota dhiigaatiif jechuunis haadha isaa, abbaa isaa, ilma isaa, intala isaa, obboleessa isaa, ³ yookaan obboleettii isaa kan sababii hin heeruminiif isa wajjin jiraattuuf jedhee of xureessuu danda'a. ⁴ Garuu namoota karaa fuudhaa fi heerumaatiin firoota isaa ta'aniif jedhee of hin xureessin; akkasiinis xuraa'aa hin ta'in.

⁵ “ ‘Luboonna mataa isaanii yookaan qarqara areeda isaanii hin haadatin yookaan dhagna isaanii hin madeessin. ⁶ Isaan Waaqa isaaniitiif qulqulloota haa ta'an; maqaa Waaqa isaaniis hin xureessin. Isaan waan aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu, nyaata Waaqa isaanii sana dhi'eessaniif qulqulloota ta'uu qabu.

⁷ “ ‘Luboonni sababii Waaqa isaaniitiif qulquloota ta’aniif isaan dubartoota sagaagalummaadhaan xuraa’an yookaan kanneen dhirsoota isaanii hiikan fuudhuu hin qaban. ⁸ Ati isa qulqulleessi; inni nyaata Waaqa keetii dhi’eessaatii. Inni siif haa qulqullaa’u; ani WAAQAYYO inni isin qulqulleessu qulqulluudhaatii.

⁹ “ ‘Intalli luba tokkoo yoo sagaagalummaadhaan of xureessite isheen abbaa ishee salphifti; isheen ibiddaan haa gubamtu.

¹⁰ “ ‘Lubni obboloota isaa keessaa luba ol aanaa ta’ee zayitiin ittiin diban mataa isaa irratti naqame kan akka uffata lubummaa uffatuuf muudame tokko mataa isaa filachuu hin dhiisin yookaan uffata ofii hin tarsaasin. ¹¹ Inni iddoo reeffi jiru hin seenin. Abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif iyyuu jedhee of hin xureessin; ¹² yookaan sababii zayitiin ittiin diban kan Waaqa isaa isa irra jiruuf inni iddoo qulqulluu sana keessaa hin ba’in yookaan iddoo qulqulluu Waaqa isaa hin xureessin. Ani WAAQAYYO.

¹³ “ ‘Dubartiin inni fuudhu durba ta’uu qabdi. ¹⁴ Inni haadha hiyyeessaa, niitii dhirsi hiike yookaan niitii sagaagalummaadhaan xuroofte hin fuudhin; garuu gosa isaa keessaa durba haa fuudhu; ¹⁵ kunis akka inni gosa isaa keessatti sanyii isaa hin xureessineef. Ani WAAQAYYO isa qulqulleessuu dha.’ ”

¹⁶ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ¹⁷ “Arooniin akkana jedhi: ‘Dhaloota itti aanu keessatti sanyii kee keessaa namni hir’ina qabu kam iyyuu nyaata Waaqa isaa dhi’eessuuf hin

dhi'aatin. ¹⁸ Namni hir'ina kam iyyuu qabu tokko iyyuu jechuunis namni jaamaan yookaan naafni, namni bifaa fi dhagna hin tolle, ¹⁹ namni miilla yookaan harka cabaa qabu, ²⁰ yookaan namni dugda goophoo yookaan ooluun yookaan namni dhibee ijaa qabu yookaan namni madaa mala'u qabu, yookaan namni cittoo qabuu fi namni kolaafame hin dhi'aatin. ²¹ Sanyii Aroon lubichaa keessaa namni hir'ina qabu kam iyyuu aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu dhi'eessuuf hin dhi'aatin. Inni waan hir'ina qabuuf nyaata Waaqa isaa dhi'eessuuf hin dhi'aatin. ²² Innis nyaata Waaqa isaa kan nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'ee fi nyaata qulqulluu nyaachuu danda'a. ²³ Garuu inni sababii hir'ina qabuuf akka iddoo qulqulluu koo hin xureessineef golgaa keessa hin seenin yookaan iddoo aarsaatti hin dhi'aatin. Ani WAAQAYYO isa isaan qulqulleessuu dha.'"

²⁴ Museen Aroonitti, ilmaan Aroonittii fi Israa'eloota hundatti waan kana hime.

22

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² "Akka isaan maqaa koo qulqullicha hin xureessineef, akka isaan aarsaa qulqulluu Israa'eloonni addaan baasanii naa fidan sana akka gaariitti eeganiif Aroonii fi ilmaan isaatti himi. Ani WAAQAYYO.

³ "Akkanas Isaaniin jedhi: 'Dhaloota dhufu keessa yoo sanyii kee keessaa namni tokko illee utuu akka seeraatti hin qulqullaa'in aarsaa Israa'eloonni WAAQAYYOOF addaan baasanitti

dhi'aate namni sun fuula koo duraa haa balleffamu. Ani WAAQAYYO.

⁴ “Sanyii Aroon keessaa namni tokko yoo lamxii yookaan dhangala’aa saala isaa keessaa ba’u qabaate inni hamma qulqullaa’utti aarsaa qulqulluu sana hin nyaatin. Akkasumas yoo waan reeffaan xuraa’e yookaan nama afeetaa saala isaa keessaa dangala’u tuqe, ⁵ yookaan yoo waan lafa irra loo’u kan isa xureessu yookaan nama isa xureessu kam iyyuu tuqe, xuraa’ummaa kam iyyuu taanaan, ⁶ namni waan akkasii kam iyyuu tuqu hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. Inni yoo dhagna isaa bishaaniin dhigate malee aarsaa qulqulluu sana keessaa tokko illee hin nyaatin. ⁷ Inni yeroo aduun lixxutti ni qulqullaa’a; ergasii immoo sababii wanni sun nyaata isaa ta’eef aarsaa qulqulluu sana nyaachuu danda’a. ⁸ Inni waan du’ee argame yookaan waan bineensi ciccire nyaachuudhaan of hin xurreessin. Ani WAAQAYYO.

⁹ “Luboonna akka ajaja koo tuffachuudhaan cubbuu hojjetanii hin duuneef ajaja koo haa eegan. Ani WAAQAYYO isaan qulqulleessuu dha.

¹⁰ “Namni maatii lubaa hin ta’in yookaan keessummaan lubaa yookaan namni lubichaaf qaxaramee hojjetu tokko illee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu hin danda’u. ¹¹ Garuu yoo lubni maallaqaan garbicha bitate, yookaan yoo garbichi mana isaatti dhalate, garbichi sun nyaata lubichaa nyaachuu danda’u. ¹² Intalli lubaa yoo nama luba hin ta’initti heerumte, isheen aarsaa qulqulluu sana irraa nyaachuu hin dandeessu. ¹³ Ta’us intalli lubaa yoo haadha hiyyeessaa

taate yookaan dhirsaan wal hiiktee utuu ijoollee hin qabaatin akkuma yeroo ijoollummaa isheetti mana abbaa ishee jiraachuuf deebite, isheen nyaata abbaa ishee irraa nyaachuu ni dandeessi. Ormi garuu nyaachuu hin danda’u.

¹⁴ “ ‘Namni yoo utuu hin beekin aarsaa qulqulluu tokko nyaate, inni waan sana id-doo buusee gatii waan sanaa harka shan keessaa harka tokko itti dabalee lubichaaf haa kennu. ¹⁵ Luboonnis aarsaa qulqulluu Israa’eloonni WAAQAYYOOF dhi’eessan hin xureessin ¹⁶ yookaan akka sabni sun aarsaa qulqulluu sana nyaatu eeyyamuufidhaan yakka gatii baasisu isaanitti hin fidin. Ani WAAQAYYO isaan qulqulleessuu dha.’ ”

Aarsaa Fudhatama Hin Qabne

¹⁷ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
¹⁸ “Aronitti, ilmaan isaattii fi Israa’eloota hundatti akkana jedhii himi; ‘Yeroo saba Israa’el keessaa namni tokko yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kam iyyuu aarsaa gubamu godhee wareega isaa yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi’aatu WAAQAYYOOF dhi’eessutti, ¹⁹ isin akka wanni sun fudhatama isiniif argatuuf loon, hoolota yookaan re’oota keessaa korma hir’ina hin qabne tokko dhi’eessuu qabdu. ²⁰ Sababii inni isinii hin fudhatamneef waan hir’ina qabu kam iyyuu hin dhi’eessinaa ²¹ Yeroo namni loon yookaan bushaayee keessaa wareega guuttachuuf aarsaa fedhiidhaan dhi’eeffamu godhee aarsaa nagaa WAAQAYYOOF dhi’eessutti akka wanni sun fudhatama argatuuf wanni sun

waan fayyaalessa yookaan waan hir'ina hin qabne haa ta'u. ²² Horii jaamaa yookaan cabaa yookaan dooluu yookaan kormommuu yookaan kan dhangala'aan dhagna isaa keessaa ba'u yookaan kan madaa mala'u qabu WAAQAYYOOF hin dhi'eessinaa. Kanneen akkasii keessaa tokko iyyuu aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'effamu gootanii iddoo aarsaa irra hin kaa'inaa. ²³ Ta'us sangaa yookaan hoolaa gar malee dheeraa yookaan gar malee gabaabaa ta'e aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu gootanii dhi'eessuu ni dandeessu; garuu wanni kun wareega keessan guutuuf fudhatama hin argatu. ²⁴ Horii kolaafame yookaan kan tumame, kan kolaan isaa baqaqfame yookaan irraa murame tokko WAAQAYYOOF hin dhi'eessinaa; isin waan akkasii biyya keessan keessatti hin godhinaa; ²⁵ horii akkasii nama ormaa harkaa fuutanii nyaata Waaqa keessanii gootanii hin dhi'eessinaa. Horiin sun waan kolaafamee hir'ina qabuuf isiniif hin fudhatamu.'"

²⁶ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ²⁷ "Dibichi yookaan hoolaan yookaan re'een yommuu dhalatutti hamma bultii torbaatti haadha isaa wajjin haa turu. Guyyaa saddeettaffaadhaa jalqabee immoo aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'effamu ta'ee fudhatama ni argata. ²⁸ Guyyuma tokkotti, sa'a yookaan hoolaa ilmoo isaa wajjin hin qalinaa.

²⁹ "Gaafa aarsaa galataa WAAQAYYOOF dhi'eessitanitti akka isiniif fudhatamuuf haala kanaan dhi'eessaa. ³⁰ Aarsaan kunis gaafuma sana nyaatamuu qaba; waan tokko illee hin

bulchinaa. Ani WAAQAYYO.

³¹ “Ajajawwan koo eegaa; duukaa bu’aas. Ani WAAQAYYO. ³² Maqaa koo qulqullicha hin xureessinaa. Akka ani qulqulluu ta’e Israa’eloonni haa beeksisan. Ani WAAQAYYO kan isin qulqulleessu ³³ kanan Waaqa keessan ta’uudhaaf biyya Gibxii isin baasee dha. Ani WAAQAYYO.”

23

Ayyaanota Murtaa’oo

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ² “Akkana jedhiitii Israa’elootatti dubbadhu; ‘Kunneen ayyaanota koo murtaa’oo, ayyaanota WAAQAYYOO kanneen isin guyyoota wal ga’ii qulqulluu jettanii labsitanii dha.

Sanbata

³ “Guyyoonni isin hojii itti hojjettan ja’atu jira; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonnaa, guyyaa wal ga’ii qulqulluu ti. Isin hojii tokko illee hin hojjetinaa; iddoo isin jiraattan kamitti iyyuu kun sanbata WAAQAYYOO ti.

Ayyaana Faasiikaatii fi Ayyaana Maxinoo

23:4-8 kwf - Bau 12:14-20; Lak 28:16-25; KeD 16:1-8

⁴ “Isaan kunneen ayyaanota WAAQAYYOO murteeffamoo, waldaawwan qulqulluu isin yeroo isaaniitti labsitanii dha; ⁵ Faasiikaan WAAQAYYOO galgala bultii kudha afuraffaa ji’a jalqabaatti jalqabama. ⁶ Guyyaa kudha shanaffaa ji’a jalqabaatti Ayyaana WAAQAYYOO kan maxinootu jalqabama; isinis guyyaa torba buddeena raacitii

hin qabne nyaadhaa. ⁷ Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa. ⁸ Bultii torba aarsaa ibiddaan WAAQAYY-OOF dhi'eeffamu dhi'eessaa. Bultii torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa.'”

Kennaa Hangafa

⁹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe; ¹⁰ “Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu; 'Yommuu biyya ani isiniif kennutti galtanii oomisha walitti qabdanitti bissii mataa midhaan walitti qabdan sanaa lubatti fidaa. ¹¹ Innis akka bisiin sun fudhatama isiniif argatuuf fuula WAAQAYYOO duratti haa sochoosu; lubichis guyyaa Sanbata booddee jirutti haa sochoosu. ¹² Guyyaa bissii sana sochooftanitti, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo kan hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii WAAQAYYOOOF dhi'eessaa; ¹³ kana wajjinis aarsaa midhaanii daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame iifii* tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama aarsaa urgaa'aa ibiddaan WAAQAYYOOOF dhi'eeffamuu fi dhibaayyuu daadhii wayinii iinii† tokko irraa harka afur keessaa harka tokko dhi'eessaa. ¹⁴ Isin hamma gaafa kennaa kana WAAQAYYOOOF dhi'eessitanitti buddeena yookaan akaayii yookaan asheetii hin nyaatinaa. Kunis iddoo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u.

* **23:13** 23:13 Iifin tokko liitirii 22. † **23:13** 23:13 Iiniin tokko liitirii 4.

*Ayyaana Torbanootaa**23:15-22 kwf - Lak 28:26-31; KeD 16:9-12*

¹⁵ “ ‘Guyyaa Sanbata booddee jiru, gaafa bissii aarsaa sochoofamu fiddanii jalqabaatii torbanoota torba guutuu lakkaa’aa. ¹⁶ Hamma guyyaa Sanbata torbaffaa booddee jiruutti guyyaa shantama lakkaa’aa; ergasii immoo aarsaa midhaan haaraa WAAQAYYOOF dhi’eessaa. ¹⁷ Iddoo jiraattan hundatti buddeena lama kan daakuu bullaa’aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lamaa kan raacitiin itti makamee tolfame kennaa hangafa kan sochoofamu godhaatii WAAQAYYOOF fidaa. ¹⁸ Buddeena kana wajjinis xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen hir’ina hin qabnee fi kanneen waggaa tokko tokkoo, dibicha tokkoo fi korbeeyyii hoolaa lama dhi’eessaa. Isaanis aarsaa midhaan isaaniitii fi aarsaa dhibaayyuu isaanii wajjin WAAQAYYOOF aarsaa gubamu ta’u; kunis aarsaa ibiddaan dhi’eeffamu kan urgaan isaa WAAQAYYOTTI toluu dha. ¹⁹ Ergasiis aarsaa cubbuutiif korma re’ee tokko akkasumas xobbaallaa hoolaa lama kanneen waggaa tokko tokkoo aarsaa nagaatiif qalaa. ²⁰ Lubni immoo xobbaallaa hoolaa sana lamaan aarsaa sochoofamu godhee buddeena jalqabaa wajjin fuula WAAQAYYOO duratti haa sochoosu. Isaan kunneenis kan WAAQAYYOOF qulqulleeffamanii dha; qooda lubootaatis. ²¹ Isin gaafuma sana wal ga’ii qulqulluu labsaa; hojii idilees hin hojjetinaa. Kunis iddoo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta’u.

²² “ ‘Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabdanitti hamma qarqaraatti hin haaminaa

yookaan qarmii isaa hin funaaninaa; waan kana hiyyeeyyii fi alagootaaf hambisaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.’”

Ayyaana Malakataa

23:23-25 kwf - Lak 29:1-6

²³ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
²⁴ “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Isin guyyaa jalqaba ji’a torbaffaatti sanbata boqonnaa qabaadhaa; yaa’ii qulqulluu sagalee malakataatiin ayyaanefamus qabaadhaa.
²⁵ Aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffamu dhi’eessaa malee hojii idilee hin hojjetinaa.’”

Guyyaa Araarri Bu’u

23:26-32 kwf - Lew 16:2-34; Lak 29:7-11

²⁶ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
²⁷ “Guyyaan kurnaffaan ji’a torbaffaa guyyaa araarri bu’uu dha. Wal ga’ii qulqulluu qabaadhaa; gad ofi deebisaa; WAAQAYYOOFIS aarsaa ibiddaan dhi’eeffamu dhi’eessaa.
²⁸ Sababii guyyaan sun Guyyaa Araarri Bu’u, yeroo itti fuula WAAQAYYO Waaqa keessanii duratti araarri isiniif bu’u ta’eef hojii tokko illee hin hojjetinaa. ²⁹ Namni gaafuma sana gad of hin deebifne kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama. ³⁰ Nama gaafa sana hojii tokko illee hojjetu kam iyyuus ani saba isaa gidduudhaa nan balleessa. ³¹ Isin hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa. Kunis lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta’u. ³² Kun isiniif sanbata boqonnaa ti; isinis gad of deebisuu qabdu. Galgala bultii

saglaffaa ji'a sanaatii jalqabaatii hamma galgala itti aanutti sanbata keessan ayyaanefadhaa."

Ayyaana Daasii

23:33-43 kwf - Lak 29:12-39; KeD 16:13-17

³³ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
³⁴ "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti Ayyaana Dunkaana Qulqulluu WAAQAYYOOTU jalqabama; kunis bultii torba tura. ³⁵ Guyyaan jalqabaa wal ga'ii qulqulluu dha; hojii idilees hin hojjetinaa.
³⁶ Guyyaa torba aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu dhi'eessaa; guyyaa saddeettaffaatti immoo wal ga'ii qulqulluu godhadhaatii aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu dhi'eessaa; kun guyyaa wal ga'iin qulqulluun itti xumuramuu dha; hojii idilees hin hojjetinaa.

³⁷ " 'Kunneen ayyaanota WAAQAYYOO murtaa'oo isin aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi'eeffamu, aarsaa gubamu, aarsaa midhaanii, qalmaa fi dhibaayyuu guyyaa kamiif iyyuu barbaachisu dhi'eessuuf wal ga'iiwwan qulqulluu itti labsitanii dha.

³⁸ Aarsaawwan kunneen kennaawwan isin Sanbata WAAQAYYOOTIIF dhi'eessitanii fi kennaawwan keessan, kennaawwan wareega keessanii fi kennaawwan isin fedhiidhaan kennitan hunda irratti dabaltanii WAAQAYYOOF fiddanii dha.

³⁹ " 'Erga oomisha lafa keessanii walitti qabdanii booddee bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatii jalqabaatii bultii torba WAAQAYYOOF ayyaana ayyaanefadhaa; guyyaan jalqabaa sanbata boqonnaa ti; guyyaan saddeettaffaanis

akkasuma sanbata boqonnaa ti. ⁴⁰ Guyyaa jalqabaa ija muka gaarii, damee meexxi, damee muka baala qabuutii fi alaltuu qabadhaatii guyyaa torba fuula WAAQAYYO Waaqa keessanii duratti gammadaa. ⁴¹ Wagguma waggaan ayyaana WAAQAYYOO guyyaa torba ayyaanef-fadhaa. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta’u; ji’a torbaffaattis isa ayyaan-effadhaa. ⁴² Bultii torba daasii keessa turaa; dhalataan Israa’el hundinuu daasii keessa haa turu; ⁴³ ijoolleen keessanis akkasiin akka ani yeroo biyya Gibxiitii Israa’eloota baasetti daasii keessa isaan turse ni beeku. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.’”

⁴⁴ Museenis ayyaanota WAAQAYYOO murtaa’oo Israa’elootatti labse.

24

Zayitii fi Buddeena Fuula WAAQAYYOO Duratti Dhi’effamu

24:1-3 kwf - Bau 27:20-21

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Akka ibsaan ittuma fufee boba’uuf akka isaan zayitii ejersaa kan cuunfamee taliila ta’e siif fidaniif ijoollee Israa’el ajaji. ³ Aroonis ibsaawwan sana golgaa taabota kakuu seeraa kan dunkaana wal ga’ii keessa jiru sanaan alatti fuula WAAQAYYOO duratti galgalaa hamma ganamaatti ittuma fufee haa qopheessu. Kunis dhaloota keessaniif seera bara baraa haa ta’u. ⁴ Ibsaawwan baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu irraa hojjetaman irra fuula

WAAQAYYOO dura jiran sun ittuma fufanii qopheeffamuu qabu.

⁵ “Daakuu bullaa’aa fuudhiitii buddeena kudha lama tolchi; tokkoon tokkoon buddeena sanaas daakuu iifii* tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lama lamaan haa tolfamu.

⁶ Buddeena kanas toora tokko keessa ja’a ja’a godhiitii minjaala warqee qulqulluu irraa hojjetamee fuula WAAQAYYOO dura jiru irra toora lamaan kaa’i. ⁷ Akka inni qooda buddeena sanaa kutaa yaadannootii fi aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffamu ta’uuf tokkoo tokkoo toora sanaa irra ixaana qulqulluu kaa’i.

⁸ Buddeenni kunis akka kakuu bara baraa ta’ee saba Israa’el iddoo bu’uuf yeroo hunda Sanbatuma Sanbataan fuula WAAQAYYOO dura haa kaa’amu. ⁹ Buddeenni kun qooda Arooniitii fi ilmaan isaa ti; isaanis sababii buddeenni kun qooda isaanii kan bara baraa kan aarsaa ibiddaan WAAQAYYOOF dhi’eeffame keessaa kutaa waan hunda caalaa qulqullaa’e ta’eef iddoo qulqulluutti isa haa nyaatan.”

Namni Waaqa Arrabsu Dhagaadhaan Tumama

¹⁰ Namichi haati isaa gosa Israa’elii fi abbaan isaa immoo nama biyya Gibxii ta’e tokko Israa’eloota gidduu ba’e; lollis qubata keessatti isaa fi Israa’elicha tokko gidduutti ka’e. ¹¹ Ilmi dubartii Israa’el sunis Maqaa Waaqaa arrabse; ni abaares; kanaafuu Museetti isa fidan. Maqaan haadha namicha sanaas Sheloomiit jedhama; isheen immoo intala namicha gosa Daanii kan

* **24:5** 24:5 Iifiin tokko kiiloo giraamii 40.

Dibraayi jedhamuu ti. ¹² Isaanis hamma fedhiin WAAQAYYOO isaanii ifutti eegumsa jala isa tursan.

¹³ WAAQAYYOS Museedhaan akkana jedhe:
¹⁴ “Namicha Waaqa arrabse sana qubata keessaa gad baasi. Warri isa dhaga’an hundinuu harka isaanii mataa isaa irra haa kaa’an; waldaan hundi immoo dhagaadhaan isa haa tumu.
¹⁵ Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni kam iyyuu yoo Waaqa isaa abaare inni cubbuu hojjeteeffitti gaafatama; ¹⁶ namni Maqaa WAAQAYYOO arrabsu haa ajjeefamu. Waldaan hundi dhagaadhaan isa haa tumu. Alagaas ta’u dhalataan biyyaa yoo Maqaa Waaqaa arrabse haa ajjeefamu.

¹⁷ “‘Namni nama ajjeese kam iyyuu haa ajjeefamu. ¹⁸ Namni horii namaa ajjeese horii sana iddoo haa buusu. ¹⁹ Namni tokko yoo ollaa isaa miidhe, wanni inni nama sana godhe isa irrattis haa godhamu; ²⁰ kunis qooda cabaa cabaa, qooda ijaa ija, qooda ilkaanii ilkaan jechuu dha. Innis akkuma nama miidhe sana isa irrattis haa godhamu. ²¹ Namni horii ajjeese horii sana iddoo haa buusu; namni nama ajjeese garuu haa ajjeefamu. ²² Alagaas ta’u dhalataa biyyaatiif seera tokkicha qabaadhaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.’”

²³ Museen waan kana Israa’elootatti hime; isaanis namicha Waaqa arrabse sana qubata keessaa gad baasanii dhagaadhaan tuman; Israa’eloonni akkuma WAAQAYYO Musee ajaje godhan.

25

Boqonnaa Waggaa Torbaffaa

¹ WAAQAYYO Gaara Siinaa irratti Museedhaan akkana jedhe; ² “Akkana jedhii Israa’elootatti himi: ‘Yommuu biyya ani isinii kennutti gal-tan, biyyattiin mataan ishee sanbata WAAQAYYOO haa kabajju. ³ Waggaa ja’a lafa qotiisaa kee facaafadhu; waggaa ja’a immoo wayinii kee irraa qori; ija isaas walitti qabadhu. ⁴ Waggaa torbaffaatti garuu lafti sanbata boqonnaa haa qabaatu; kunis sanbata WAAQAYYOOF kabajamuu dha. Lafa qotiisaa kee hin facaafatin yookaan wayinii kee irraa hin qorin. ⁵ Waan ofiin biqile hin haammatin yookaan wayinii hin qoramin irraa ija walitti hin qabatin. Lafti boqonnaa waggaa tokkoo haa argattu. ⁶ Wannii lafti waggaa sanbataatti kennitu nyaata kee haa ta’u jechuunis si’i mataa keetiif, garboota kee dhiiraa fi dubartiidhaaf, warra qaxaramanii hojjetanii fi alagoota yeroodhaaf si wajjin jiraataniif nyaata haa ta’u; ⁷ akkasumas horii keetii fi bineensa daggalaa kanneen biyya kee keessa jiraataniif nyaata haa ta’u. Wannii lafti baafu kam iyyuu haa nyaatamu.

Waggaa Iyyoobeeliyyuu

25:8-38 kwi – KeD 15:1-11

25:39-55 kwi – Bau 21:2-11; KeD 15:12-18

⁸ “Waggoota sanbataa torba jechuunis waggoota torba yeroo torba lakkaa’i; waggoonni sanbataa torban waggoota afurtamii sagal ta’u. ⁹ Guyyaa kurnaffaa ji’a torbaffaatti immoo gutummaa biyya keessanii keessatti malakata

dhageessisi; Guyyaa Araarri Bu'uttis guutummaa biyyaa keessatti malakata dhageessisaa. ¹⁰ Waggaa shantamaffaa qulqulleessaatii guutummaa biyyattii keessatti jiraattota hundaaf bilisummaa labsaa. Kunis iyyoobeeliyyuu isinii ta'a; tokkoon tokkoon namaa deebi'ee gara qabeenya isaattii fi gara maatii isaatti haa galu. ¹¹ Waggaan shantamaffaan iyyoobeeliyyuu isiniif haa ta'u; hin facaafatinaa; waan ofiin biqile hin haammatinaa; wayinii hin qoramin irraas ija isaa walitti hin qabatinaa. ¹² Kun sababii iyyoobeeliyyuu ta'eef qulqulluu isiniif haa ta'u; waan lafa qotiisaa irraa galfamu nyaadhaa.

¹³ “ ‘Waggaa Iyyoobeeliyyuu kana keessa tokkoon tokkoon namaa gara qabeenya isaatti haa deebi’u.

¹⁴ “ ‘Yoo nama saba kee ta’etti lafa gurgurte yookaan waan tokko isa irraa bitte, wal hin gowwoomsinaa. ¹⁵ Ati waggoota waggaa Iyyoobeeliyyuu booddee jiran irratti hundooftee nama saba keetii irraa bitadhu. Innis baay’ina waggoota galchaa midhaanii lakkaa’ee sitti haa gurguru. ¹⁶ Yoo waggaan baay’ee ta’e gatii isaa dabaliif; yoo waggaan isaa gabaabaa ta’e immoo gatii isaa hir’isi; sababiin isaa wanni inni sitti gurguru baay’ina midhaanii ti. ¹⁷ Wal hin cunqursinaa; garuu Waaqa sodaadhaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

¹⁸ “ ‘Ajaja koo duukaa bu’aa; seera koo illee eegaa; isinis biyyattii keessa nagaan ni jiraattu. ¹⁹ Lafti ija ni kenniti; isinis hamma quuftanitti nyaattu; nagaadhaanis ni jiraattu. ²⁰ Isinis, “Nu yoo facaafachuu yookaan midhaan keenya

walitti qabachuu baanne waggaa torbaffaatti maal nyaanna?” jettanii gaafattu ta’a. ²¹ Akka lafti midhaan waggaa sadiif ga’u isinii kennituuf ani waggaa ja’affaatti eebba koo isiniif nan erga. ²² Yeroo waggaa saddeettaffaatti facaafattanitis waanuma duraan galfattan irraa nyaattu; hamma midhaan waggaa saglaaffaa walitti qabatanitti midhaanuma kana nyaattu.

²³ “‘Lafti sababii kanuma koo taateef bara baraan hin gurguramin; isin anaaf alagaa fi keessummoota. ²⁴ Biyya akka dhaalaatti qabattan guutuu keessatti waan ittiin lafa furtan baasaa.

²⁵ “‘Obboleessi kee tokko hiyyoomee lafa isaa yoo gurgure, namni fira isaa kan dhi’oo ta’e dhufee waan firri isaa gurgure sana haa furuuf. ²⁶ Garuu yoo namichi sun fira lafa isaa furuuf dhabee inni mataan isaa waan ittiin lafa isaa furatu argate, ²⁷ waggoota yeroo inni lafa isaa gurgure sanaa as jiran lakkaa’ee namicha itti gurgure sanaaf maallaqa isaa haa deebisu; innis gara lafa ofiitti haa deebi’u. ²⁸ Garuu yoo waan namicha sanaaf deebisu dhabee, wanni inni gurgure sun hamma waggaa iyyoobeeliyyuutti harkuma namicha bite sanaa haa turu. Waggaa Iyyoobeeliyyuu keessa ni deebi’aaf; innis gara qabeenya isaatti ni deebi’a.

²⁹ “‘Namni yoo magaalaa dallaa qabdu keessatti mana jireenyaa gurgurate, gaafa gurguratee jalqabee waggaa tokko keessatti furachuu danda’a. Mirgi furachuu isaas hamma waggaa tokkootti tura. ³⁰ Yoo utuu waggaan tokko hin guutin furamuu baate manni

magaalaa dallaa qabdu keessatti argamu sun qabeenya namicha biteetii fi kan sanyii isaa ta'ee hafa. Waggaa Iyyoobeeliyyuuttis hin deebi'u. ³¹ Manneen gandoota dallaan itti hin ijaaramin keessa jiran garuu waan akka lafa baadiyyaatti hedamaniif furamuu danda'u. Bara Iyyoobeeliyyuuttis ni deebifamu.

³² "Lewwonni garuu manneen isaanii kanneen magaalaa isaanii keessatti argaman furachuuf yeroo kam iyyuu mirga qabu.

³³ Qabeenyi Lewwotaa furamuu ni danda'a; manneen magaalaa isaan qabatan keessatti gurguraman bara Iyyoobeeliyyuutti ni deebifamu; manneen magaalaa Lewwotaa keessatti argaman Israa'eloota gidduutti qabeenya Lewwotaatii. ³⁴ Lafti dheedaa kan naannoo magaalaa isaaniitti argamu garuu sababii qabeenya isaanii kan bara baraa ta'eef hin gurguramin.

³⁵ "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee isin gidduutti of gargaaruu dadhabe, akka inni isin gidduu jiraachuu danda'uuf akkuma alagaa yookaan keessummaa tokko gargaartutti isa gargaar. ³⁶ Akka namni sun si wajjin jiraachuu danda'uuf Waaqa kee sodaadhu malee dhala tokko iyyuu isa irraa hin fudhatin. ³⁷ Maallaqa kee dhalaan hin liqeessiniif yookaan nyaata kee bu'aa itti herregattee hin kenniniif. ³⁸ Ani WAAQAYYO Waaqa keessan kan biyya Kana'aan isiniif kennuu fi Waaqa keessan ta'uuf biyya Gibxii isin baasee dha.

³⁹ "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee sitti of gurgure akka garbichaatti isa hin hojjechiifatin. ⁴⁰ Inni akka hojjetaa qaxaramaa

yookaan nama yeroodhaaf isin wajjin jiraatuu haa ta'u; inni hamma Waggaa Iyyoobeeliyyuutti siif haa hojjetu. ⁴¹ Ergasii inni ijoollee isaa wajjin gad haa lakkifamu; inni gara maatii isaatii fi qabeenya abbootii isaatti haa deebi'u. ⁴² Israa'eloonni sababii garboota koo warra ani biyya Gibxiitii baasee fide ta'aniif akka garbootaatti hin gurguramin. ⁴³ Waaqa kee so daadhu malee gara jabinaan isaan hin bulchin.

⁴⁴ “ ‘Garboonni kee dhiironnii fi dubartoonni saboota naannoo kee jiraatan gidduudhaa haa dhufan; isin isaan keessaa garboota bitachuu dandeessu. ⁴⁵ Akkasumas keessummoota isin gidduu jiraatanii fi maatii isaanii warra biyya keessanitti dhalatan keessaa garboota bitachuu dandeessu; isaanis qabeenya keessan haa ta'an. ⁴⁶ Akka qabeenya dhaalamuutti ijoollee keessanitti dabarsuu dandeessu; bara jireenya isaanii guutuus isaan garboomfachuu dandeessu; Israa'eloota obboloota keessan ta'an garuu gara jabinaan hin bulchinaa.

⁴⁷ “ ‘Yoo alagaan yookaan keessummaan si wajjin jiraatu tokko sooromee obboleessi kee immoo hiyyoomee alagaa si wajjin jiraatutti yookaan maatii alagaa sanaatti of gurgure, ⁴⁸ inni erga of gurguree booddee furamuuf mirga qaba. Firoota isaa keessaas namni tokko isa furuu danda'a. ⁴⁹ Obboleessi abbaa isaa yookaan ilmi obboleessa abbaa isaa yookaan aantee isaa keessaa firri dhiigaa isa furuu danda'a. Yookaan inni iyyuu yoo soorome of furuu danda'a. ⁵⁰ Innii fi namichi isa bite sun waggaa inni itti of gurguree jalqabee hamma

waggaa Iyyoobeeliyyuutti haa lakkaa’an. Gatiin furiis isaas baay’ina waggoota sanaa irratti hundaa’a; yeroon inni namicha isa bitate sana bira ture immoo akka nama qacaramee hojjete tokkootti herregama. ⁵¹ Yoo akka herrega isaaniitti waggoonni baay’een hafan inni gatii ittiin bitame sana keessaa harka baay’ee namicha sanaaf deebisuu qaba. ⁵² Yoo waggoonni hamma Waggaa Iyyoobeeliyyuutti hafan muraasa ta’an inni waggoota hafan sana herregatee gatii furama isaa haa kaffalu. ⁵³ Inni akkuma nama waggaa waggaatti qaxaramu tokkootti isa wajjin haa jiraatu; fuula kee durattis inni gara jabinaan isa hin bulchin.

⁵⁴ “Yoo inni karaa kanneeniin furamuu baates innii fi ijoolleen isaa Waggaa Iyyoobeeliyyuutti furamuu qabu; ⁵⁵ Israa’eloonni garboota kootii. Isaan garboota koo kanneen ani biyya Gibxii baasee fidee dha. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

26

Eebba Ajajamuudhaan Argamu

¹ “Waaqota tolfamoo hin tolfatinaa; fakkii yookaan dhagaa waaqeffannaa hin dhaabbatinaa; fuula isaanii duratti sagaduuf jettaniis biyya keessan keessatti dhagaa soofame hin dhaabiinaa. Ani WAAQAYYO Waaqa keessan.

² “Sanbatoota koo eegaa; iddoo qulqulluu koos kabajaa. Ani WAAQAYYO.

³ “Yoo isin sirna koo duukaa buutanii ajajawwan koos eegdanii hojii irra oolchitan, ⁴ ani yeroo isaatti bokkaa isiniifan kenna; lafti midhaan ishee, mukkeen dirrees ija isaanii ni kennu.

⁵ Midhaan dha'achuun keessan hamma yeroo ija wayinii cirattaniitti itti fufa; ija wayinii cirachuun keessan hamma yeroo facaasaatti ituma fufa; isinis nyaata keessan hamma quuf-tanitti nyaattanii lafa keessan irra nagaadhaan jiraattu.

⁶ “‘Ani biyyattii keessa nagaan buusa; isin ni raftu; wanni tokko iyyuu isin hin sodaachisu. Biyyattii keessaa bineensota hamoo nan baasa; goraadeenis biyya keessan keessa hin darbu.

⁷ Isin diinota keessan ni ariitu; isaan immoo goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu.

⁸ Isin nama shan taatanii nama dhibba tokko ariitu; dhibba tokko taatanii immoo kuma kudhan ariitu; diinonni keessan goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu.

⁹ “‘Ani fuula tolaadhaan gara keessan ilaalee akka isin hortanii baay’attan nan godha; kakuu isin wajjin qabus nan jabeessa. ¹⁰ Isin midhaan bara darbee nyaachaa utuu inni gombisaa keessaa hin dhumin, midhaan haaraadhaaf iddoo qopheessuuf jettanii midhaan bara darbee sana gad baafu. ¹¹ Iddoo jireenya kootii isin gidduu nan godhadha; lubbuun koos isin hin balfitu. ¹² Ani isin gidduu jiraadhee Waaqa keessan nan ta’a; isinis saba koo ni taatu.

¹³ Ani WAAQAYYO Waaqa keessan kan akka isin lammata garboota warra Gibxi hin taaneef biyya Gibxii baasee isin fidee dha; ani hidhaa waanjoo keessanii kutee akka isin mataa ol qabattanii deemtan godheera.

Adabbii Ajajamuu Diduun Fidu

14 “‘Garuu yoo na dhaga’uu diddaniijawwan kanneen hunda eeguu baattan, ¹⁵ yoo sirna koo tuffattanii seera koo balfitan, yoo ajawwan kanneen hunda eeguu baattanii kakuu koo cabsitan, ¹⁶ ani wantoota kanneen isinittin fida: Isaanis naasuu, dhukkuba nama huqqisu, dhukkuba dhagna nama gubu kan agartuu nama balleessee jireenya namaa gogsu isinitti nan fida. Isin akkasumaan midhaan facaafattu; diinota keessantu nyaataatii. ¹⁷ Akka isin diinota keessaniin mo’amtaniif ani fuula isinittan hammaadha; warri isin jibban isin bulchu; isin utuu eenyu iyyuu isin hin ari’in ni baqattu.

18 “‘Yoo isin wantoota kanneen hunda booddee naa ajajamuu diddan ani cubbuu keessaniif dachaa torba isin adaba. ¹⁹ Of tuulummaa humna keessanii nan cabsa; samii keessan akka sibiilaa, lafa keessan immoo akka naasii nan godha. ²⁰ Humni keessan akkasumaan bada; lafti keessan midhaan isaa, mukkeenis ija isaanii hin kennaniitii.

21 “‘Yoo isin naan mormitanii na dhaga’uu diddan, ani akkuma cubbuu keessaniitti dha’icha dachaa torba isinitti nan fida. ²² Anis bineensota bosonaa isinittan erga; isaanis ijoollee keessan isin jalaa ni butatu; horii keessan ni barbadeessu; baay’inni keessan ni xinnaata; daandiiwwan keessanis duwwaa hafu.

23 “‘Yoo isin waan kanneeniin deebi’uu diddaniin naan mormuu keessan itti fuftan garuu, ²⁴ ani mataan koo isiniinan morma; sababii cubbuu keessaniitiifis dachaa torba isin nan miidha. ²⁵ Kakuu cabsuu keessaniifis goraadee isinitti fidee haaloo isin nan baafadha. Yommuu

isin gara magaalaawwan keessaniitti baqat-tanitti ani gidduu keessanitti dha'icha nan erga; isinis dabarfamtanii harka diinotaatti kennamtu. ²⁶ Yommuu ani madda buddeena keessanii gogsutti, dubartoonni kudhan eelee tokkotti buddeena tolchu, isaanis buddeena sana madaalanii isinii kennu; isin ni nyaattu; garuu hin quuftan.

²⁷ “ ‘Yoo isin waan kanaanis na dhaga’uu diddanii garuu naan mormuutti fuftan, ²⁸ anis aaree isiniin nan morma; ani mataan koo sababii cubbuu keessaniitiif dachaa torba isiniinan adaba. ²⁹ Isin foon ilmaan keessaniitii fi foon intallan keessanii ni nyaattu. ³⁰ Iddoowwan sagadaa keessan barbadeessee iddoowwan aarsaa ixaanaa keessan nan caccabsa; reeffa keessanis waaqota keessan warra lubbuu hin qabne sana irra nan tuula; isinis nan balfa. ³¹ Magaalaawwan keessan nan diiga; iddoowwan qulqulluu keessan nan onsa; urgaa keessan gammachiisaas hin urgeeffadhu. ³² Ani akka diinonni keessan kanneen achi jiraatan rifataniif biyyattii nan onsa; ³³ ani saboota gidduu isin nan bittinneessa; goraadee koo luqqifadhees isin nan ari’a. Biyyi keessan ni ona; magaalaawwan keessan immoo ni diigamu. ³⁴ Biyyattiinis yeroo ontee isin biyya diinota keessanii keessa jiraattanitti sanbata isheetti ni gammaddi; laftis boqottee sanbata isheetti gammaddi. ³⁵ Biyyattiin yeroo onte kana hunda boqonnaa sanbatootaa kan yeroo isin ishee irra jiraattanitti hin argatin ni argatti.

³⁶ “ ‘Warra isin keessaa hafan, ani utuma isaan biyya diinota isaanii jiranuu garaa isaaniitti naa-

suu nan buusa. Sagaleen baala qilleensi raasuu isaan ari'a; utuma namni isaan ari'u tokko illee hin jiraatin isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti fiigu; ni kukkufus. ³⁷ Namni isaan ari'u jiraachuu baatu illee isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti wal gufachiisu. Isin fuula diinota keessanii dura dhaabachuu hin dandeessan. ³⁸ Isin saboota ormaa gidduutti dhumtu; lafti diinota keessaniis isin liqimsiti. ³⁹ Warri isin keessaa hafan immoo sababii cubbuu isaaniitiif lafa diinota isaanii keessatti badu; sababii cubbuu abbootii isaaniitiinis ni badu.

⁴⁰ “ ‘Garuu yoo isaan cubbuu isaaniitii fi cubbuu abbootii isaanii jechuunis gantummaa fi daba isaan natti hojjetan ⁴¹ kan akka ani isaaniin mormuu fi akka ani biyya diinota isaaniitti isaan ergu himatan, yoo garaan isaanii kan dhagna hin qabatin sun gad of deebisee isaan gatii cubbuu isaaniitiif malu baasan, ⁴² ani kakuu koo kanan Yaaqoob wajjin gale, kakuu koo kanan Yisihaaq wajjin gale, kakuu koo kanan Abrahaam wajjin gale sana nan yaadadha; biyyattiis nan yaadadha. ⁴³ Lafti isaan malee hafti; yeroo isaan malee haftuttis sanbatoota isheetti ni gammaddi. Isaan sababii seera koo tuffatanii ajaja koos balfaniif gatii cubbuu isaanii ni baasu. ⁴⁴ Ta’us utuu isaan biyya diinota isaanii keessa jiranuu ani kakuu koo kanan isaan wajjin gale sana cabsee guutumaan guutuutti isaan balleessuuf jedhee isaan hin tuffadhu yookaan isaan hin balfu. Ani WAAQAYYO Waaqa isaanii ti. ⁴⁵ Garuu ani isaaniif jedhee kakuu ani abbootii isaanii warra ani Waaqa isaanii ta’uuf utuu saboonni

arganuu biyya Gibxiitii baasee fide sana wajjin gale nan yaadadha. Ani WAAQAYYO.’ ”

⁴⁶ Kunneen labsiiwwan, seerawwanii fi qajeelcha WAAQAYYO Gaara Siinaa irratti harka Museetiin ofii isaatii fi Israa’eloota gidduutti baasee dha.

27

Waan Qooda WAAQAYYOO Ta’e Furuu

¹ WAAQAYYO Museedhaan akkana jedhe;
² “Akkana jedhii Israa’elootatti himi: ‘Namni yoo gatii wal madaalu kennuudhaan WAAQAYYOOF nama kennuuf wareega addaa godhe, ³ dhiira umuriin isaa waggaa digdamaa hamma jaatamaa ta’eef, akka safartuu saqilii iddoo qulqulluutti herregni isaa meetii saqilii shantama haa ta’u. ⁴ Yoo dubartii taate immoo herregni ishee meetii saqilii soddoma haa ta’u. ⁵ Yoo nama umuriin isaa waggaa shanii fi digdama gidduu ta’e, herregni dhiiraa meetii saqilii digdamatti, kan dubartii immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. ⁶ Nama umuriin isaa ji’a tokkoo hamma waggaa shanii ta’e immoo herregni isaa, dhiiraaf meetii saqilii shan, durbaaf immoo meetii saqilii sadii haa ta’u. ⁷ Namni umuriin isaa waggaa jaatama yookaan sanaa ol ta’e dhiirri meetii saqilii kudha shanitti, dubartiin immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. ⁸ Namni wareega wareegu hiyyoomee gatii murtaa’e sana yoo baasuu dadhabe, Museen nama sana lubatti haa fidu; lubni immoo akkuma dandeettii

namicha wareega wareege sanaatti gatii isaa haa herreguuf.

⁹ “Wanni namichi sun wareege horii fuula WAAQAYYOO duratti aarsaa fudhatama qabu yoo ta’e horiin WAAQAYYOOF kenname kan akkasii hundi ni qulqullaa’a. ¹⁰ Namichis horii sana geeddaruu yookaan horii gaarii horii jibbamaan yookaan horii jibbamaa horii gaarii iddoo hin buusin; yoo inni horii tokko horii biraa iddoo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta’u. ¹¹ Yoo horiin inni wareege sun akka seeraatti xuraa’aa jechuunis kan WAAQAYYOOF aarsaa ta’ee dhi’aachuu hin dandeenye ta’e namichi sun horii sana gara lubatti haa fidu; ¹² lubichis akka horiin sun gaarii yookaan jibbamaa ta’e haa madaalu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. ¹³ Namichi sun yoo horii sana furachuu barbaade gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba.

¹⁴ “Yoo namni tokko mana ofii WAAQAYYOOF qulqulleesse, akka manni sun gaarii yookaan gadhee ta’e lubichi gatii isaa haa herregu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. ¹⁵ Namichi mana isaa Waaqaaf qulqulleesse sun yoo mana ofii furachuu barbaade, gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba; manni sunis deebi’ee kan isaa ta’a.

¹⁶ “Yoo namni lafa dhaalaan argate irraa WAAQAYYOOF qulqulleesse gatiin lafa sanaa akkuma baay’ina sanyii lafa sanaaf barbaachisu-utti jechuunis garbuun safartuun homeerii tokko meetii saqilii shantamatti herregama. ¹⁷ Yoo inni lafa qotiisaa isaa Waggaa Iyyoobeeliyyuu

keessa qulqulleesse gatiin duraan hedame sun hin geeddaramu. ¹⁸ Garuu yoo inni waggaa Iyyoobeeliyyuu booddee lafa qotiisaa isaa qulqulleesse lubichi akkuma baay'ina waggoota hamma waggaa Iyyoobeeliyyuu itti aanuutti jiraniitti herrega; gatiin shallagame gad bu'a. ¹⁹ Yoo namichi lafa qotiisaa isaa Waaqaaf addaan baasu sun lafa qotiisaa isaa furachuu barbaade, inni gatii hedametti harka shan keessaa harka tokko haa dabalu; lafti qotiisaa sunis deebi'ee kan isaa ta'a. ²⁰ Ta'us yoo inni lafa qotiisaa sana furachuu baate, yookaan dabarsee nama biraatti gurgure, lafti qotiisaa sun deebi'ee furamuu hin danda'u. ²¹ Lafti qotiisaa sun yommuu Waggaa Iyyoobeeliyyuu keessa gad dhiifamutti akkuma lafa qotiisaa WAAQAYYOOF kennameetti addaan baafama; kunis qabeenya lubootaa ta'a.

²² “Yoo namni tokko lafa qotiisaa dhaalaan hin argatin kan ofii isaatii bitate WAAQAYYOOF qulqulleesse, ²³ lubni gatii lafa qotiisaa sanaa hamma Waggaa Iyyoobeeliyyuutti herrega; namichis gatii herregame sana gaafuma sana kan WAAQAYYOOF qulqulleeffame godhee haa baasu. ²⁴ Waggaa Iyyoobeeliyyuuttis lafti qotiisaa sun namichuma irraa bitame kan abbaa lafa qotiisaa sanaa tureef ni deebi'a. ²⁵ Gatiin hundinuu akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti jechuunis geeraan digdamni saqilii tokkootti herregama.

²⁶ “Ta'us namni tokko iyyuu horii hangafa qulqulleessuu hin danda'u; hangafti duraanuu WAAQAYYOOF qulqulleeffameeraatii; sangaas ta'u

hoolaan hangafni kan WAAQAYYOO ti. ²⁷ Yoo horiin sun xuraa'aa ta'e inni gatii herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee deebisee bitachuu danda'a. Yoo inni furachuu baate immoo horiin sun gatii isaaf herregametti gurgurama.

²⁸ “‘Garuu wanni namni qabu kan inni WAAQAYYOOF qulqulleessu tokko illee jechuunis namas ta’u horiin yookaan lafti dhaalaan argame hin gurguramu yookaan hin furamu. Wannii akkasiin qulqulleeffame hundinuu akka malee WAAQAYYOOF qulqulluudhaatii.

²⁹ “‘Namni akka ajjeefamuuf murteeffame tokko illee hin furamu; inni ajjeefamuu qaba.

³⁰ “‘Wanni lafti baaftu kam iyyuu sanyiis ta’u ija mukaa harka kudhan keessaa harki tokko kan WAAQAYYOO ti; kun waan WAAQAYYOOF qulqulleeffamee dha. ³¹ Namni yoo kennaa

isaa kan harka kudhan keessaa harka tokko ta’e sana furachuu barbaade inni gatii kennaa sanaaf herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee haa baasu. ³² Kennaan

karra loonii fi bushaayee guutuu keessaa harka kudhan keessaa harka tokko ta’e jechuunis horiin ulee tiksee jala ba’ee darbu hunda keessaa harka kudhan keessaa harki tokko WAAQAYYOOF qulqullaa’a. ³³ Inni horii jibbamaa keessaa horii gaarii hin filatin yookaan iddoo hin buusin; yoo inni iddoo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta’u; furamuus hin danda’u.’”

³⁴ Kunneen ajajawwan WAAQAYYO Gaara Siinaa irratti karaa Museetiin Israa’elootaaf kennee dha.

**Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa
Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa
Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa
Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa (Bible)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira
Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee
dha.

“Biblica” is trademark registered in the United States Patent and
Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 Interna-
tional License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi'aate. Gara-
galcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa creativecom-
mons.org/.../4.0 yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Cre-
ative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffa-
tee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo
eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hama
mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii
galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin
garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni dan-
deessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti
hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa'ee tokko uum-
matte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii
haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan
hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti
abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: “Hojiin Biblica, Inc.,
jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi [https://
open.bible](https://open.bible) keessatti argama.”

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul'achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.

Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnam: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023

9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269